

POBRATENJA SEVERNOPRIMORSKIH OBČIN Z OBČINAMI V TUJINI

Pobratenje občin je projekt, namenjen občinam iz različnih držav, da se povežejo, si medsebojno pomagajo, si delijo izkušnje in dobre prakse. Zаметke takega povezovanja nekateri postavljajo že v čas pred drugo svetovno vojno, a z večjo gotovostjo lahko o njem govorimo po koncu te vojne. Z namenom vzpostavitve in ohranitve miru so takrat dali temu povezovanju večji poudarek, saj je vojna pokazala, da sodelovanje le na političnem in gospodarskem področju ne zadostuje za trajni mir. Prva pobratenja so se tako sklepala med prebivalci mest v državah, ki so bile prej zaradi vojne ločene oziroma na različnih bregovih. Pobratenja so kmalu pokazala pozitivne učinke, zato je vzpodbujanje takega povezovanja postalo tudi ena od prioritet Sveta evropskih mest in regij – CEMR. Že leta 1951 je eden izmed ustanoviteljev tega združenja Jean Bareth opredelil pobratenje občin kot razmerje med dvema skupnostma, ki skušata delovati v skladu z evropsko perspektivo, se skupaj soočata s težavami ter razvijata in utrjujeta medsebojno prijateljstvo. Pobratenje je namenjeno občinam iz različnih držav, mišljeno je kot dolgotrajno prijateljstvo in sodelovanje, ne glede na politične razmere in razlike med njimi. Sodelovanje se lahko odvija na področju kulture, turizma, umetnosti, športa, gospodarstva, mladinske in socialne dejavnosti ter podobno. V zadnjih desetletjih so pobratenja občin deležna opazne pozornosti tudi v evropskih ustanovah kot ena od možnosti, da državljani z delovanjem na lokalni ravni vplivajo na procese evropskega povezovanja, pripomorejo k aktivnemu evropskemu državljanstvu in gradnji skupne evropske identitete. Od leta 1989 Evropska unija tudi finančno podpira pobratenja, saj vidi v njih tudi eno od možnosti približevanja ustanov evropske skupnosti njenim državljanom. Vse to vpliva na nenehno povečevanje števila pobratenih občin v Evropi, še izrazitejše pa je to povezovanje v določenih obdobjih, npr. ob pripravah na vstop novih držav v evropsko povezavo in po njem.

Pobratenja občin so značilna tudi za Slovenijo. Začela so se že v okviru nekdanje skupne države Jugoslavije. Občine v Sloveniji so se takrat večinoma povezovale z občinami v sosednjih državah (največ z obmejnimi) in občinami v drugih jugoslovanskih republikah. Pri slednjih je bil namen povezovanja poleg že zgoraj opisanih ciljev še ohranjanje tradicij narodnoosvobodilnega boja ter utrjevanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov. Na območju severne Primorske je dogajanje na tem področju najintenzivneje teklo v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Formalni akti pobratenja so običajno sledili že prej sklenjenim prijateljstvom in povezavam med prebivalci dveh občin iz dveh držav, do katerih je prišlo ob zelo različnih priložnostih, pogosto ob prostočasnih, ljubiteljskih dejavnostih občanov. Po osamosvojitvi Slovenije se je število pobratenj med občinami zelo povečalo, na kar je poleg vstopa Slovenije v Evropsko unijo vplivalo tudi povečanje števila občin. V novih družbenih razmerah v Sloveniji po osamosvojitvi so nekatera pobratenja, sklenjena zlasti v nekdanji skupni državi, zamrla, marsikatera od teh pa se v novejšem času spet obujajo. Od enajstih severnoprimorskih občin jih je z občinami v tujini pobratenih devet. Število sklenjenih pobratenj se med občinami razlikuje, giblje se med enim in petimi. Prevladujejo pobratenja z občinami v Italiji, sledijo Hrvaška, Avstrija, Francija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Češka. Poleg sodelovanja s pobratenimi občinami gojijo severnoprimorske občine prijateljske odnose tudi s številnimi drugimi občinami v tujini, zlasti v zamejstvu.

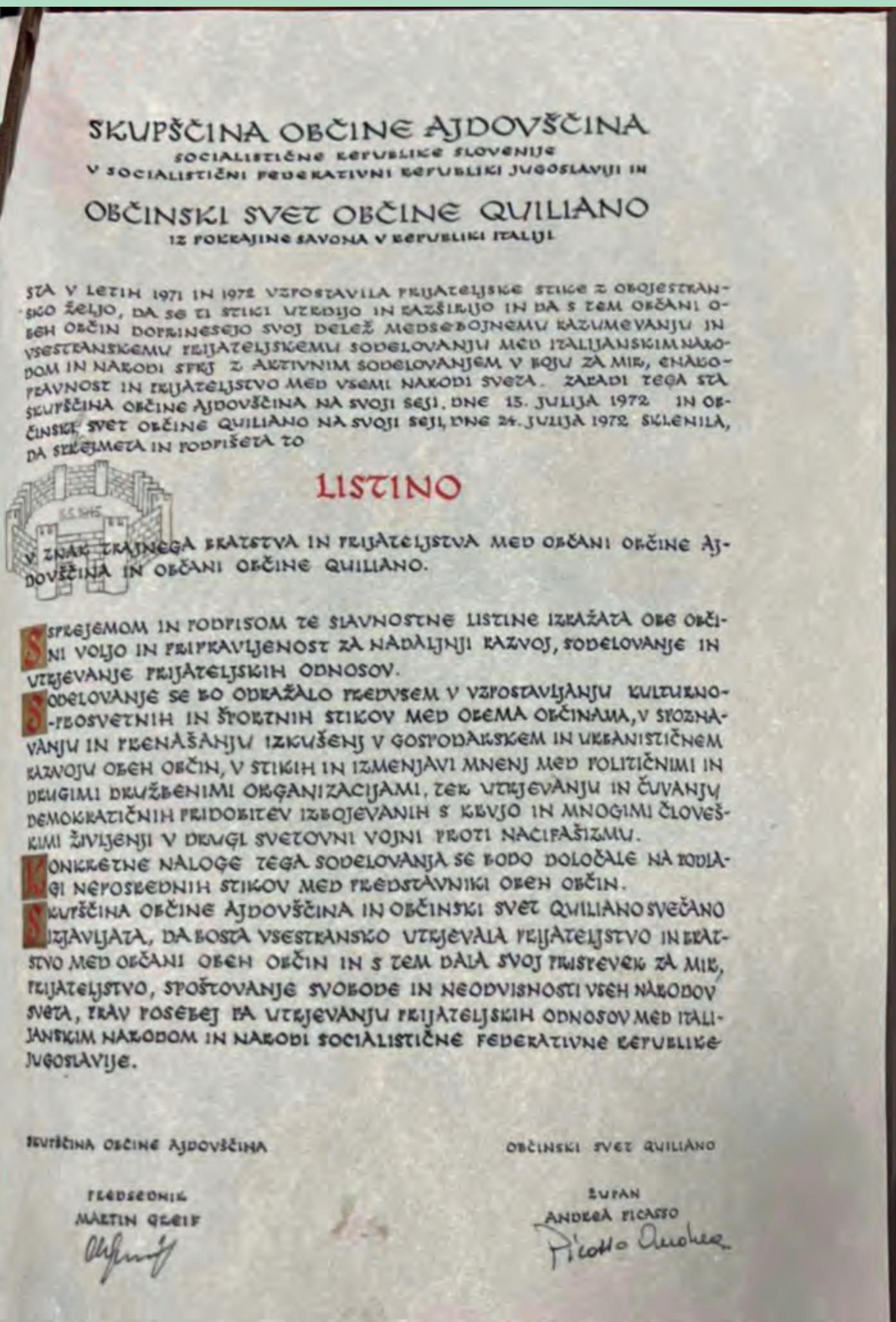
OBČINA AJDOVŠČINA

Italija: Quiliano

Do povezave med občinama Ajdovščina in Quiliano je prišlo preko poznanstva med županoma obeh občin, ki se je staklo že med drugo svetovno vojno. O sodelovanju, katerega osnovni namen je bil krepitev sožitja in prijateljstva med dvema sosednjima narodoma ter državama,

so se začeli dogovarjati leta 1971, listini o pobratenju pa sta bili slovesno podpisani novembra 1973 in januarja 1974. Vse do leta 1989 so nato sledila številna srečanja delegacij obeh občin ter izmenjave na kulturnem in šolskem področju. Potekale so počitniške izmenjave osnovnošolcev in njihovih družin, izmenjave šolskih glasil, pevska zbora iz obeh ob-

čin sta imela skupne koncerte, obe občini sta eno od ulic v svojem kraju poimenovali po pobrateni občini. Po osamosvojitvi Slovenije so srečanja med občinama zamrla, leta 2023 pa se je sodelovanje obnovilo.

Listina o pobratenju med občinama Ajdovščina in Quiliano, podpisana v Ajdovščini, 1973. (SZDG Občine Ajdovščina)

Listina o pobratenju med občinama Ajdovščina in Quiliano, podpisana v Quilianu, 1974. (PANG 85, t. e. 684)

Podpisovanje listine o pobratenju v Quilianu, 1974. (PANG 85, t. e. 689)

Podpisovanje listine o pobratenju v Ajdovščini, 1973. (PANG 85, t. e. 689)

Plakat za skupni koncert pevskih zborov pobratanih občin v Quilianu, 1988. (PANG 85, t. e. 684)

Župana pobratanih občin v Ajdovščini pod napisno tablo Ulica Quiliano, 2023. (SZDG Občine Ajdovščina)

Delegacija Občine Ajdovščina v Quilianu, pod napisno tablo za ulico Via Ajdovščina, 2023. (SZDG Občine Ajdovščina)

Hrvaška: Petrinja

Prve prijateljske vezi med prebivalci Ajdovščine in Petrinje so se spletle že proti koncu druge svetovne vojne, ko so borci iz Petrinje sodelovali v zaključnih operacijah za osvoboditev Primorske. Prav preko borčevskih organizacij se je sode-

lovanje med občinama poglobilo in leta 1975 pripeljalo do uradnega pobratenja. Besedilo listine o pobratenju poudarja prizadevanje za prijateljstvo med občani obeh občin ter za utrjevanje bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov, vse to pa naj bi prispevalo k miru. Sledilo je redno vsakoletno izmenjavanje obiskov.

Srečevali so se predstavniki upravnih organov, gospodarskih organizacij, šol, kulturnih ustanov, društev, sindikalnih organizacij. Prijateljstvo med občinama se je pokazalo tudi med vojno v Jugoslaviji in ob potresu v Petrinji leta 2020.

Program sodelovanja občin Petrinje in Ajdovščine v letu 1988, s. d. (PANG 85, t. e. 684)

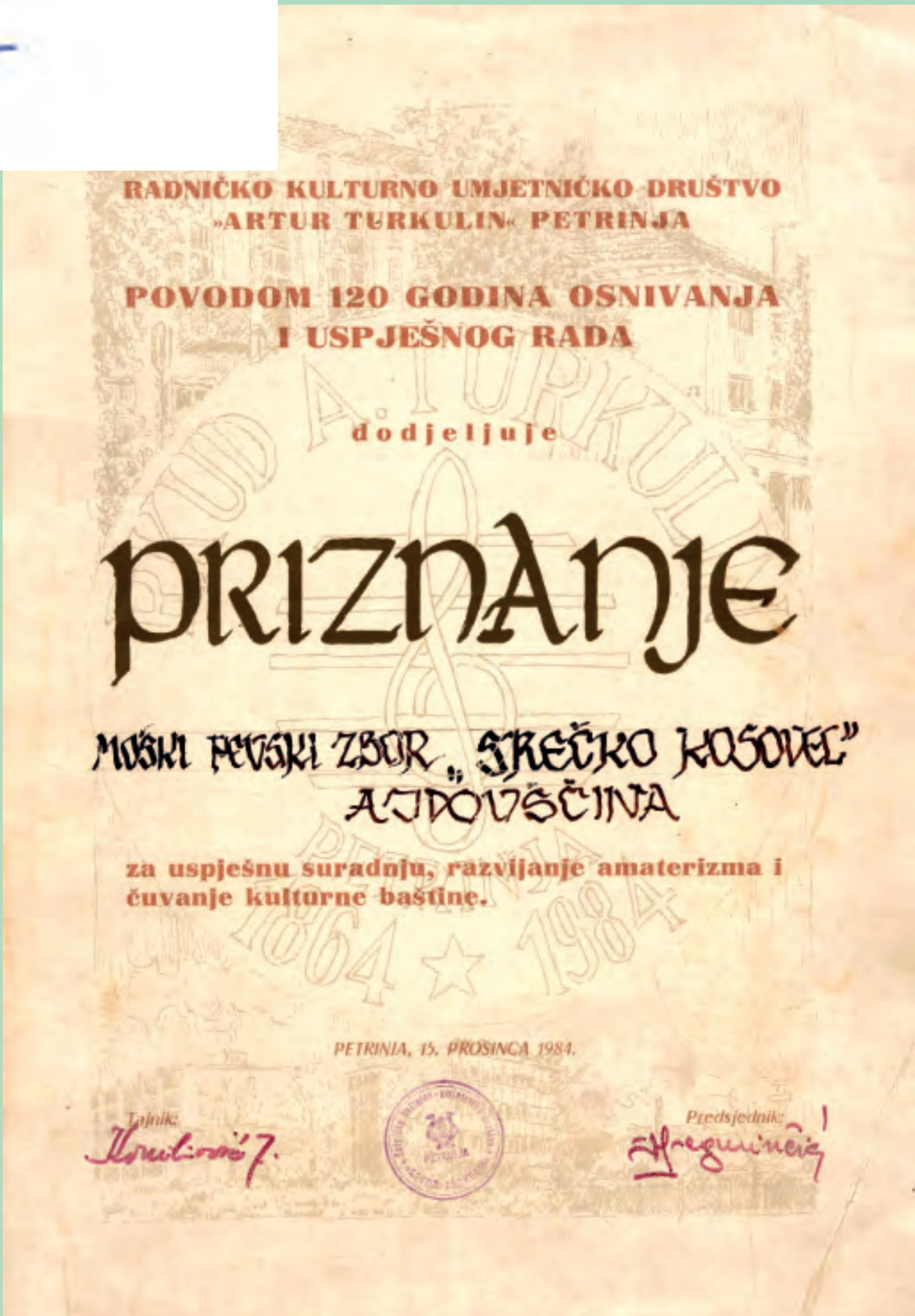

Pismo podpore, ki ga je Občina Ajdovščina poslala pobrateni občini ob hudem potresu, 2020. (SZDG Občine Ajdovščina)

Novoletno voščilo kulturnega društva iz Petrinje pevskemu zboru iz Ajdovščine, 1979. (PANG 1200, t. e. 6)

Priznanje kulturnega društva iz Petrinje pevskemu zboru iz Ajdovščine za uspešno sodelovanje, 1984. (PANG 1200, t. e. 6)

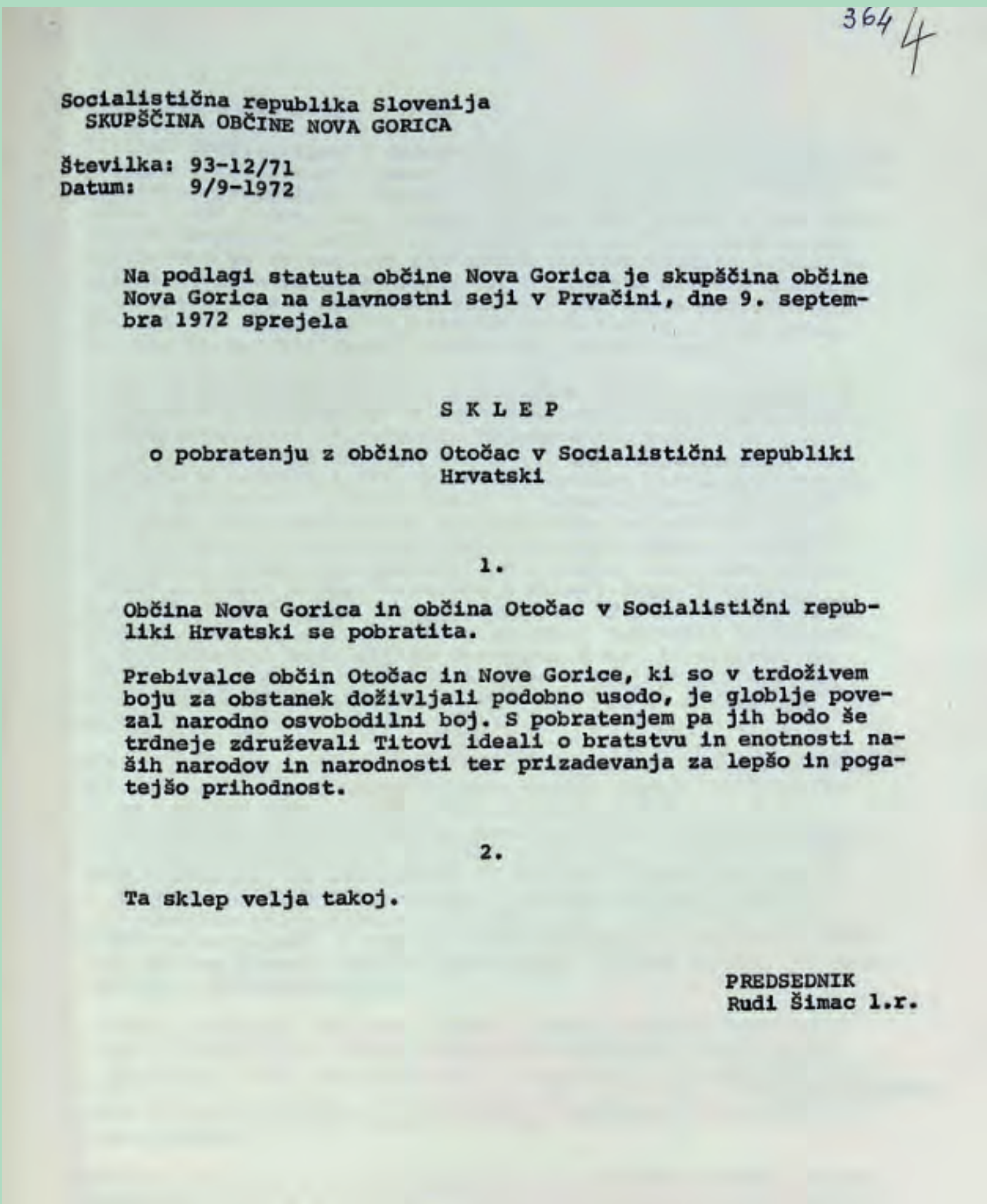
OBČINA NOVA GORICA

Hrvaška: Otočac

Prijateljstvo med prebivalci občin Nova Gorica in Otočac ima korenine v zaključnih bojih za slovensko zahodno mejo ob koncu druge svetovne vojne, v katerih je sodelovala tudi XIII. primorsko-goranska

divizija. V tej diviziji, ki je maja 1945 v bojih na goriškem gradu utrpela več žrtev, je bilo tudi nekaj borcev iz novogoriške občine. Leta 1968 je bil diviziji v Šempetru pri Gorici postavljen spomenik, borčevski organizaciji iz obeh mest pa sta v naslednjih letih organizirali več prijatelj-

skih srečanj, na katerih je vzniknila tudi ideja o pobratenju občin. Leta 1972 je bil na slavnostni seji Skupščine občine Nova Gorica, ob prisotnosti delegacije iz Otočca, tudi uradno sprejet sklep o pobratenju med občinama.

Sklep o pobratenju Občine Nova Gorica z Občino Otočac, 1972. (PANG 104, t. e. 1335)

Župan Občine Nova Gorica z listino o pobratenju med občinama Nova Gorica in Otočac, 1972. (PANG 104, t. e. 1425)

Fotografski utrinek s slavnostne seje ob podpisu pobratenja med občinama Nova Gorica in Otočac, 1972. (PANG 104, t. e. 1425)

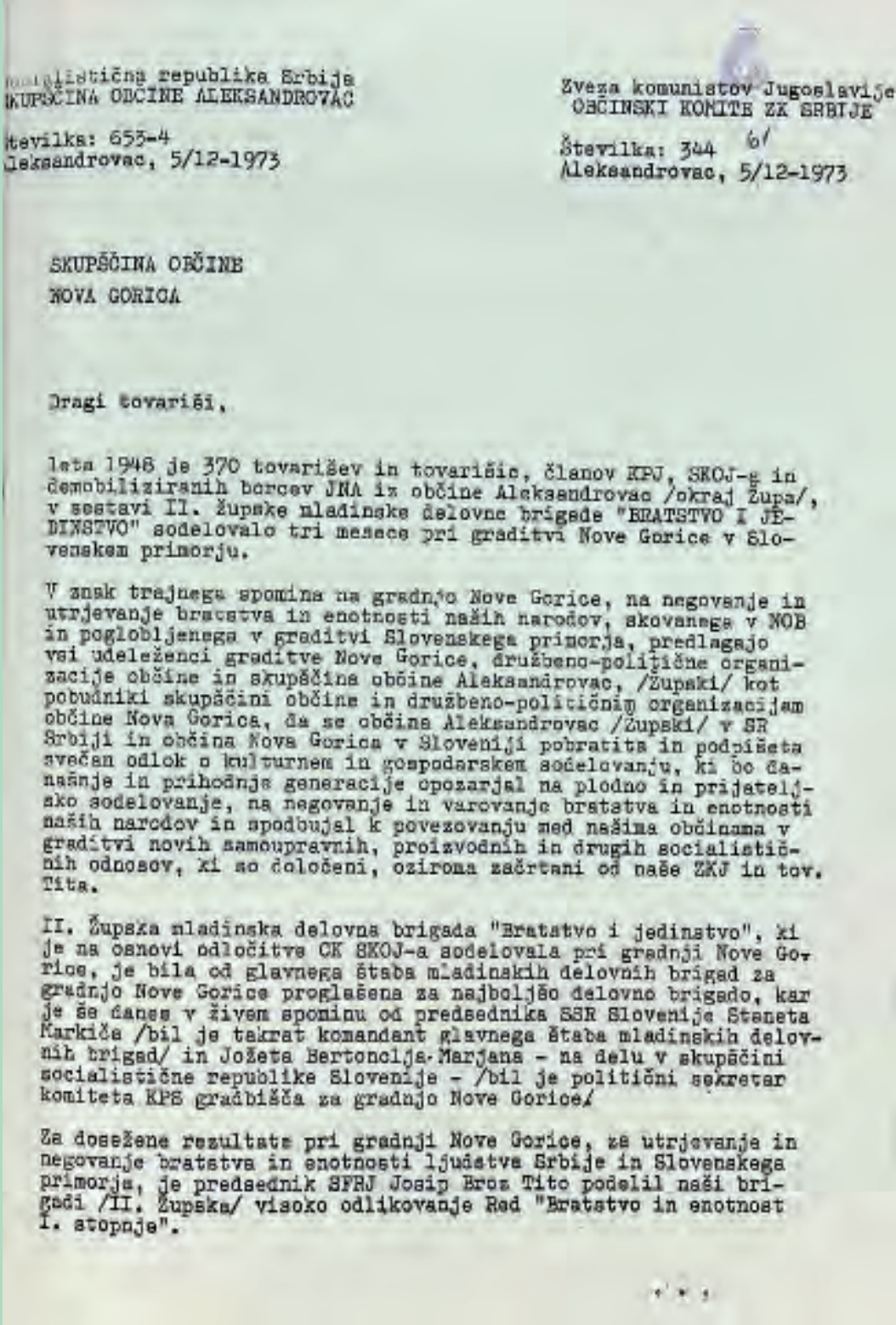

Spomenik XIII. primorsko-goranski diviziji, postavljen v Šempetru pri Gorici, pred hišo, v kateri je bilo leta 1945 poveljstvo divizije. (PANG, Digitalni arhiv, foto: J. Jerončič, 2024)

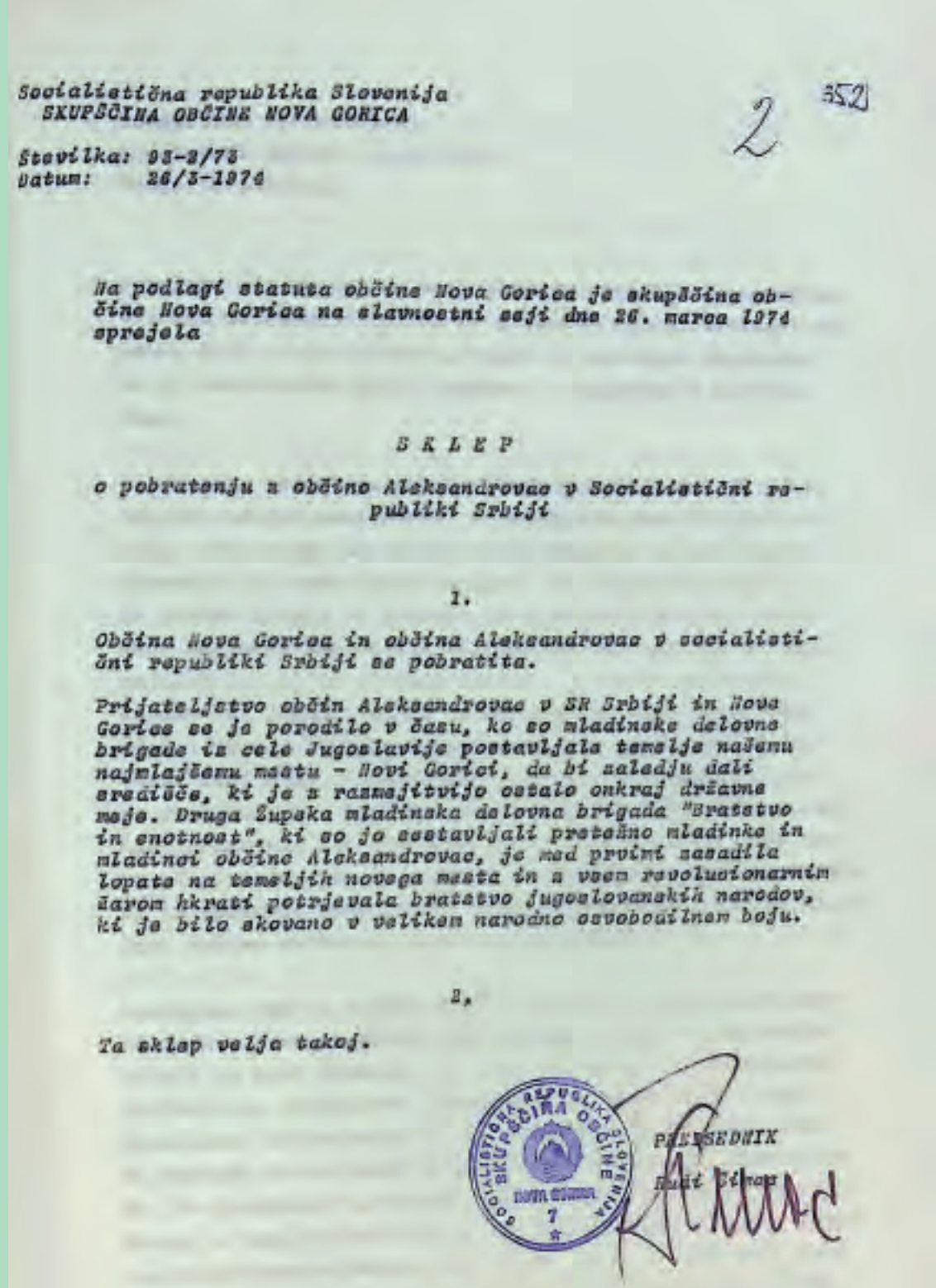
Srbija: Aleksandrovac

Temelji za pobratenje med občinama Nova Gorica in Aleksandrovac segajo v čas po koncu druge svetovne vojne, ko so na Goriškem, po določitvi meje z Italijo in izgubi Gorice, postavljali novo regijsko središče. Začetna gradbena dela pri

gradnji Nove Gorice so opravljale mladinske delovne brigade iz različnih delov takratne države Jugoslavije. Njihovo delo so redno ocenjevali. Delovna brigada, ki so jo sestavljali mladinci iz občine Aleksandrovac, je bila leta 1948 razglašena za najboljšo brigado, kar je vsem brigadirjem ostalo v zelo lepem spominu.

Brigadirji na gradbišču Nove Gorice, 1948. (PANG 583, a. e. 54)

Pobuda Občine Aleksandrovac Občini Nova Gorica za pobratenje, 1973. (PANG 104, t. e. 1337)

Sklep Občine Nova Gorica o pobratenju z Občino Aleksandrovac, 1974. (PANG 104, t. e. 1337)

Fotografski utrinek s slavnostne seje ob podpisu pobratenja med občinama Nova Gorica in Aleksandrovac, 1974. (PANG 104, t. e. 1425)

Italija: San Vendemiano

Prve spontane ideje za stike med občinama Nova Gorica in San Vendemiano so se porodile že sredi šestdesetih let prejšnjega stoletja, ko sta se na lovskih prireditvah srečevala ravnatelj osnovne šole iz Nove Gorice in predsednik šol-

skega skrbništva iz San Vendemiana. Menila sta, da bi preko mladih, ki niso obremenjeni s predsodki in zgodovinskimi zamerami, lahko gradili sožitje in prijateljstvo med sosednjima narodoma ter državama. V povezavi z občinskimi upravami je potem prišlo do prvih druženj osnovnošolcev in njihovih družin. Leta

1973 so s podpisom listine tudi formalno izpeljali pobratenje med občinama. Kot pobrateni občini sta želeli prispevati k še večji odprtosti jugoslovansko-italijanske meje, da bi ta postala prostor resničnega sožitja in prijateljskega sodelovanja med prebivalci obeh držav. Stiki med občinama so se zatem zelo razširili.

Fotografski utrinek s srečanja v San Vendemianu ob pripravah programa pobratenja med občinama Nova Gorica in San Vendemiano, 1972. (PANG 104, t. e. 1425)

Sklep o pobratenju občin Nova Gorica in San Vendemiano, 1973. (PANG 104, t. e. 1426)

Župana pobratenih občin ob podpisu listine o pobratenju v San Vendemianu, 1973. (PANG 104, t. e. 1425)

Učenci, ki so se udeležili počitnic v Italiji in predstavniki pobratenih občin, 1973. (PANG 104, t. e. 1425)

Podpis listine o pobratenju v Novi Gorici, 1973. (PANG 503, t. e. 42)

Učenci iz San Vendemiana so se vrsto let udeleževali slikarske kolonije na osnovni šoli v Solkanu, 1974. (PANG 104, t. e. 1425)

Pobrateni občini sta si izmenjevali tudi razstave svojih umetnikov. Fotografski utrinek z odprtja razstave Zmaga Posege v San Vendemianu, 1986. (PANG 104, t. e. 1426)

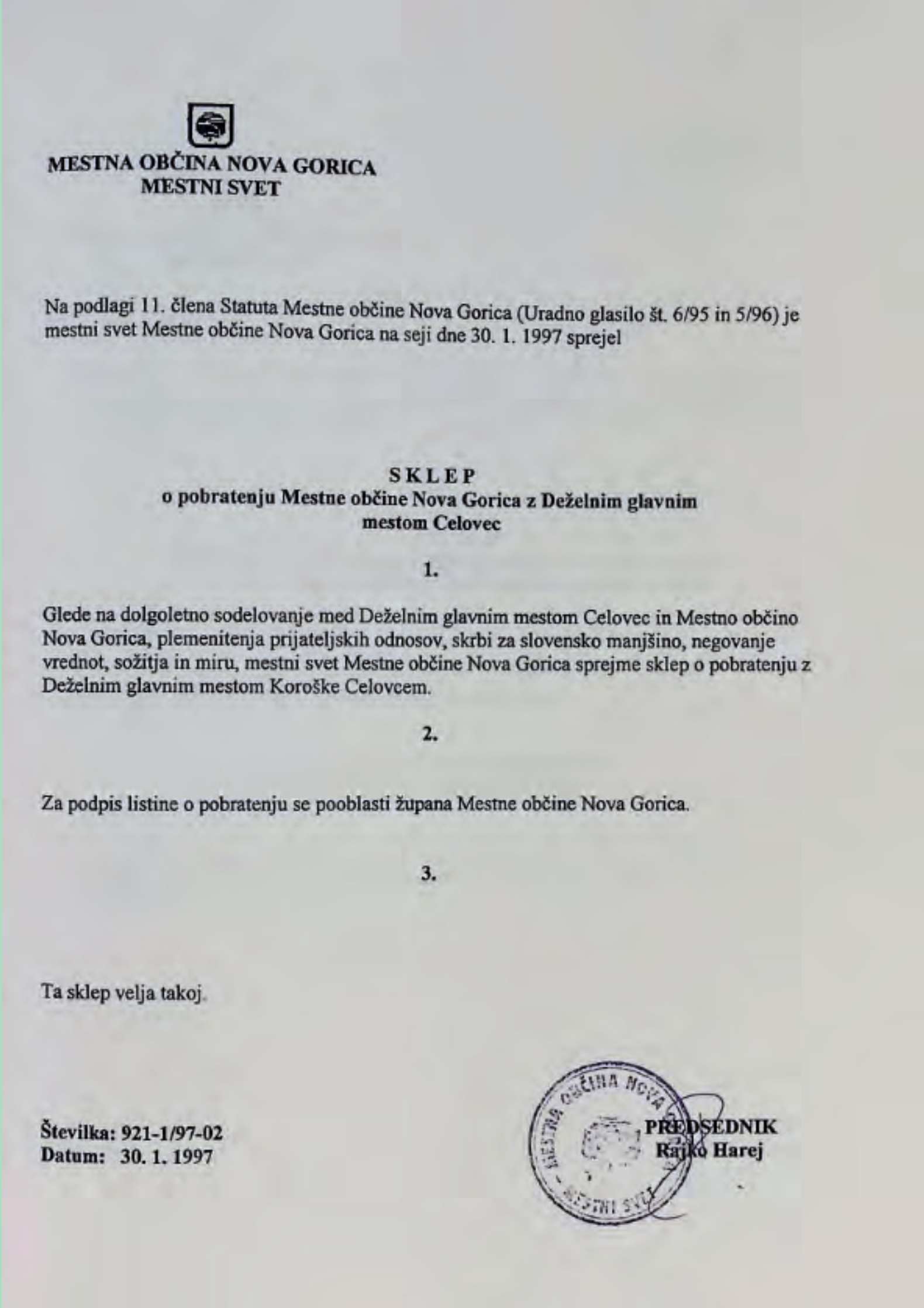
OBČNA NOVA GORICA

Avstrija: Celovec

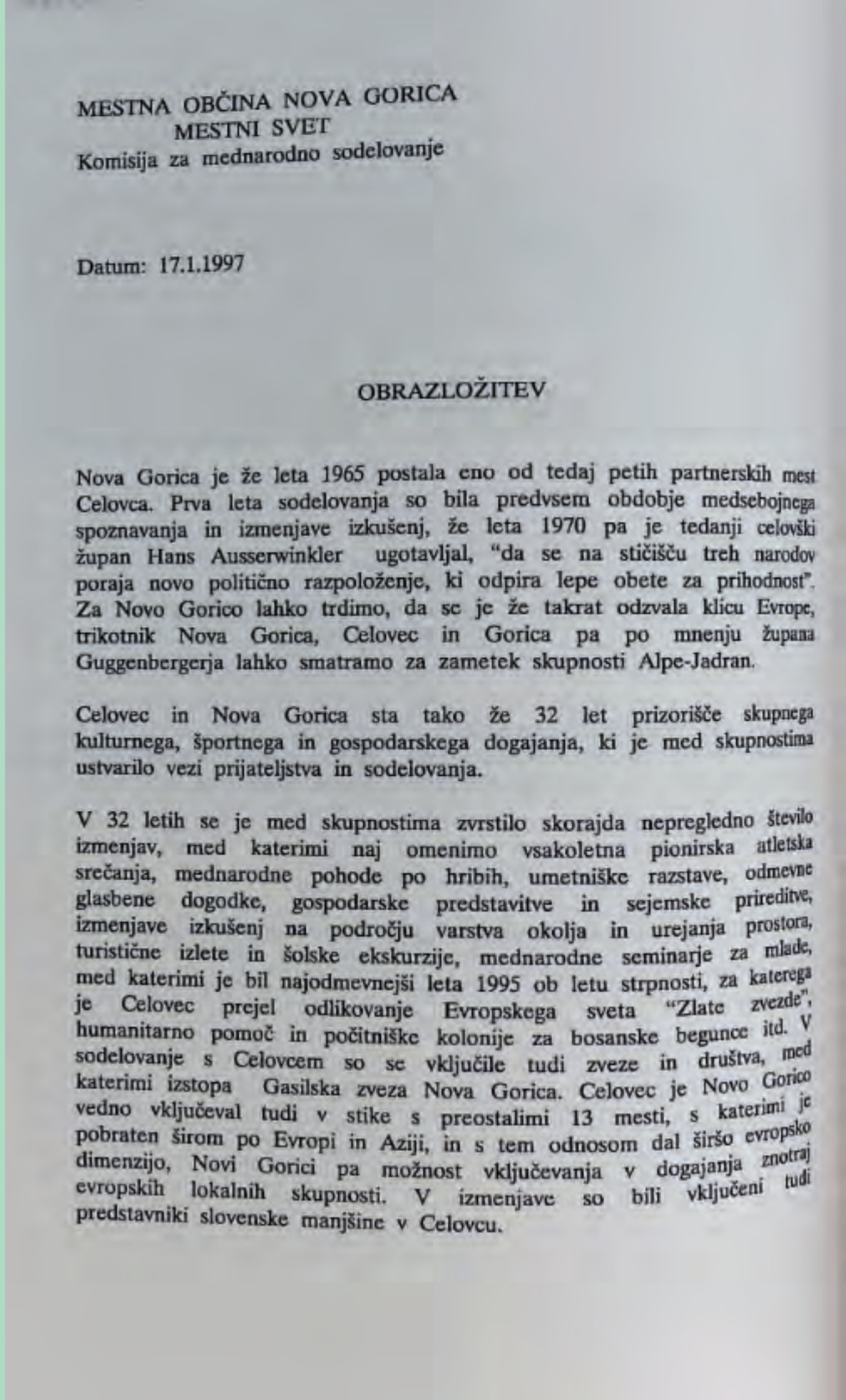
Uradni postopek pobratenja sta Nova Gorica in Celovec izpeljala šele leta 1997, kot partnerski mesti pa sta v prijateljskih stikih že od leta 1965. Sodelovanje poteka na kulturnem, športnem in gospodarskem področju. Mesti si izmenju-

jeta likovne razstave, gledališke predstave, koncerte pevskih zborov in drugih glasbenih skupin, športniki se srečujejo na atletskih tekmovanjih, kolesarjenjih, planinskih pohodih, izkušnje si izmenjujejo šolniki in gospodarstveniki. Nova Gorica in Celovec skupaj z Gorico, s katero sta obe mesti tudi zelo povezani,

tvorita trikotnik, ki ga lahko štejemo za zametek skupnosti Alpe-Jadran. Ta tri mesta so tudi že zelo zgodaj prepoznala pomen gojitve miru in sodelovanja lokalnih skupnosti, ki mu Evropa danes posebeča posebno pozornost.

Sklep o pobratenju Občine Nova Gorica s Celovcem, 1997. (SZDG Mestne občine Nova Gorica)

Obrazložitev pobratenja Občine Nova Gorica s Celovcem, 1997. (SZDG Mestne občine Nova Gorica)

Celovska hiša v Šmartnem v Goriških Brdih, ki jo je Občina Nova Gorica obnovila in jo leta 1989 dala Celovcu v dolgotrajni najem. (PANG, Digitalni arhiv, foto: J. Milost, 2024)

Gledališke skupine iz Celovca so redno sodelovale na prireditvi Srečanje gledališč Alpe-Jadran v Novi Gorici, zapis za leto 1985. (SZDG Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica)

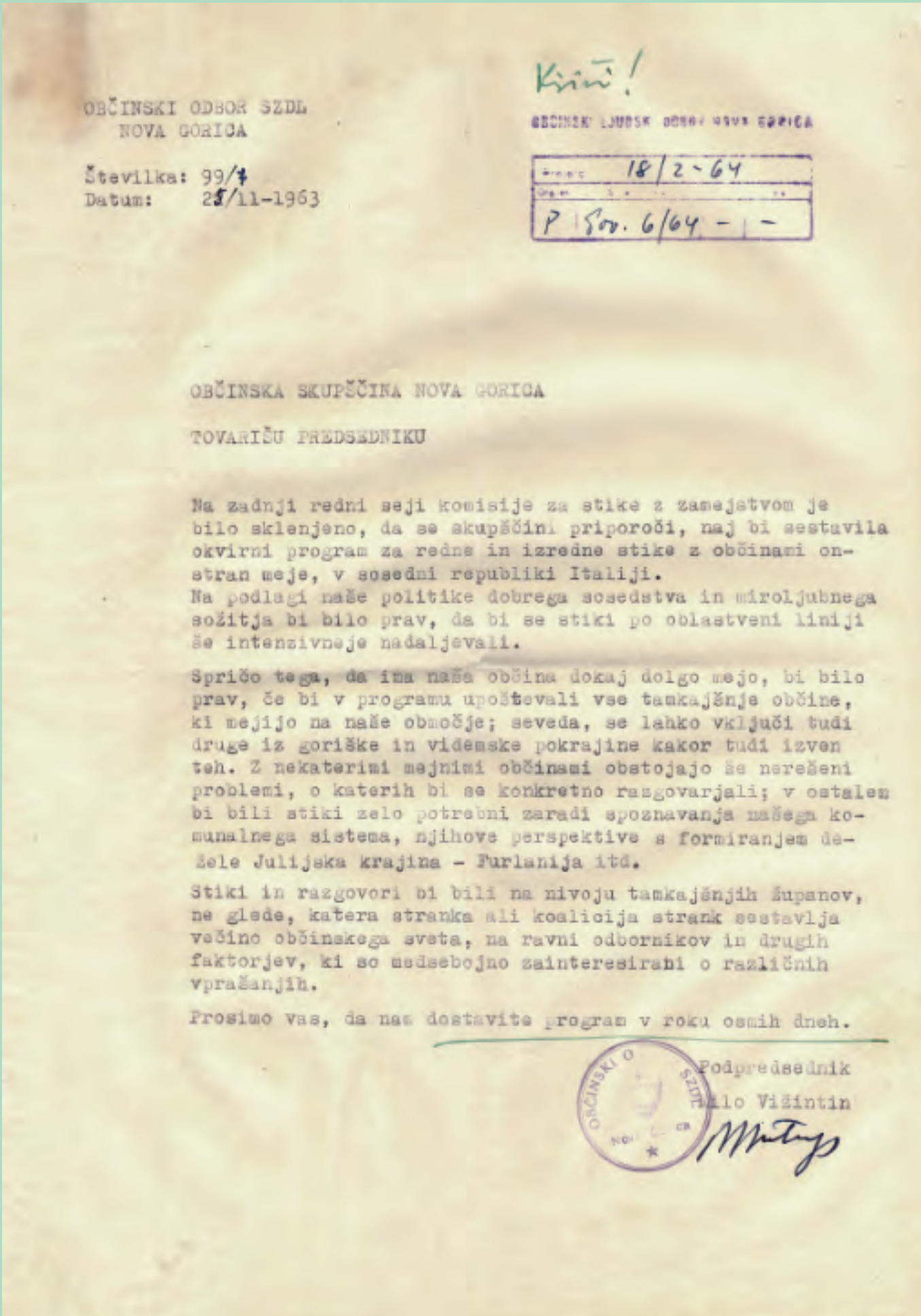
Vabilo na ogled fotografske razstave Rafaela Podobnika v Celovcu, 1990. (PANG 571, t. e. 3)

Italija: Gorica

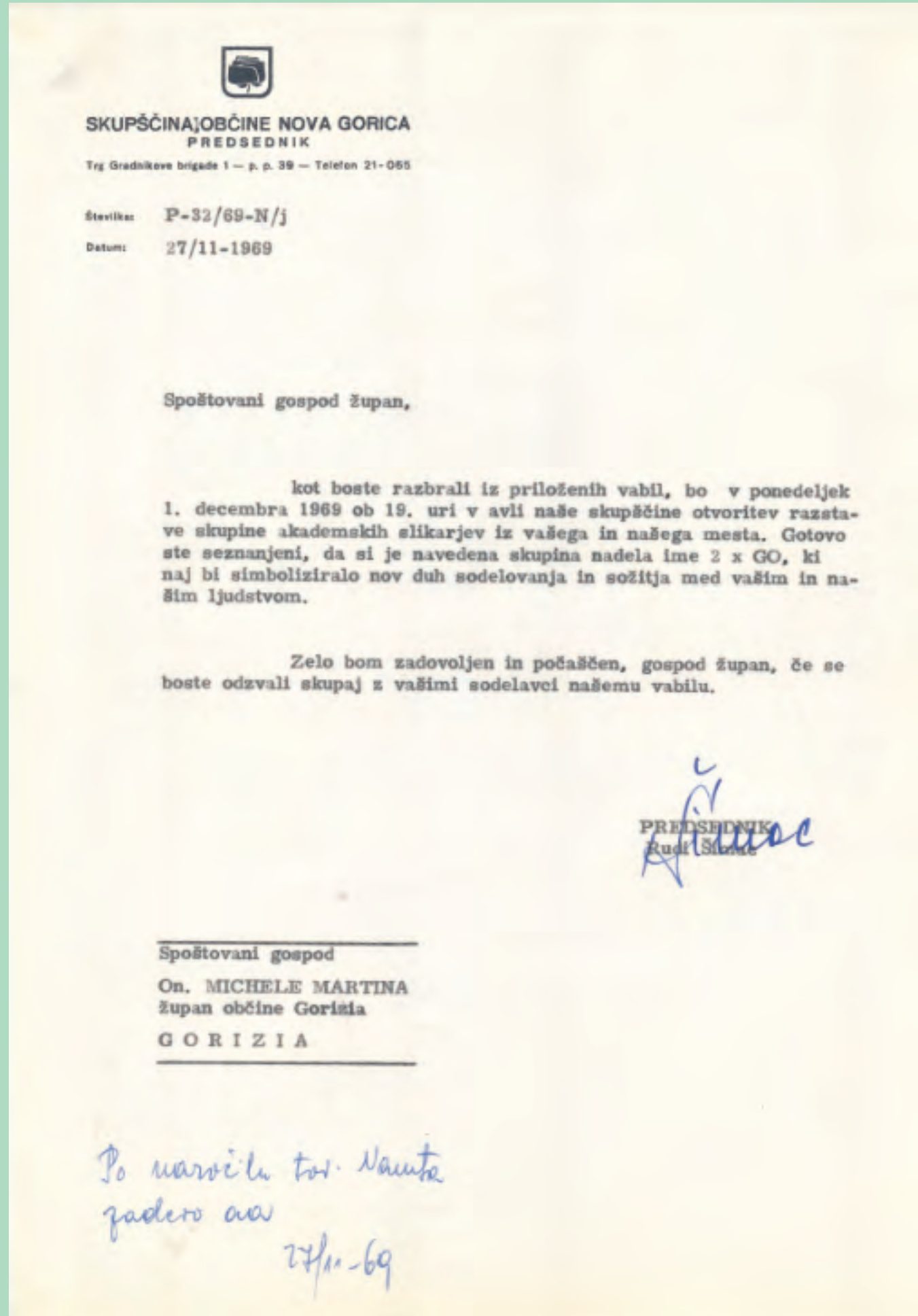
Občini Nova Gorica in Gorica nista izpeljali uradnega pobratenja, sodelovanje med njima pa je bogato že od šestdesetih let prejšnjega stoletja. Namen številnih srečevanj občinskih mož in gospodar-

stvenikov je bil v prvi vrsti dogovarjanje za rešitev konkretnih obmejnih težav, ki so oteževale življenje ljudi. Odvijali pa so se tudi raznovrstni čezmejni dogodki, zlasti na področju kulture in športa. Pri izpeljavi le-teh so sodelovala mnoga društva, krajevne skupnosti in druge organizacije.

Po sprejetju Osimskih sporazumov se je obmejno sodelovanje še okrepilo. Vzdušje ob meji se je sprostilo in organizirane so bile tudi množične čezmejne prireditve, ob katerih so ljudje lahko prečkali državno mejo brez dokumentov (pohod, kolesarjenje, veslanje).

Priporočilo Občinskega odbora SZDL Nova Gorica novogoriški občini, naj pripravi program sodelovanja z obmejnimi občinami, 1963. (PANG 104, t. e. 1398)

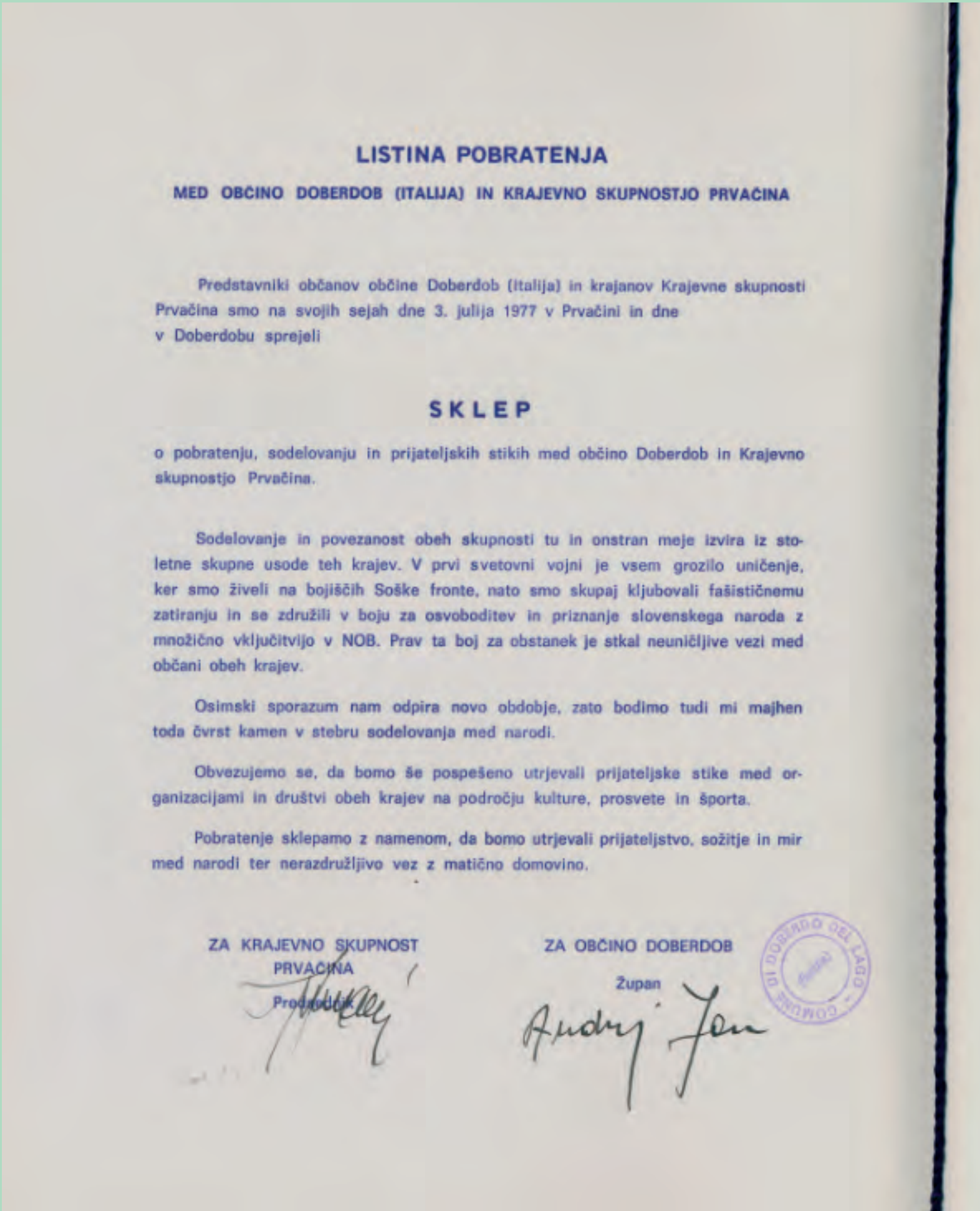
Vabilo župana Nove Gorice županu Gorice na odprtje razstave skupine slikarjev iz obeh mest s pomenljivim naslovom 2xGO, ki naj bi simboliziral nov duh sožitja med sosednjima narodoma, 1969. (PANG 104, t. e. 1402)

Ob meji so se sprva srečevala posamezna društva, v šestdesetih letih pa je to prešlo v tradicionalne prireditve, na katerih so sodelovale številne kulturne in športne skupine; vabilo na obmejno srečanje društev z obeh strani meje, 1968. (PANG 581)

Fotografiji s Pohoda prijateljstva. Udeležila sta se ga tudi župana obeh Goric, 1985. (PANG 104, t. e. 1426)

Z občinami v tujini so se pobratile tudi nekatere krajevne skupnosti novogoriške občine, npr. leta 1977 Prvačina z Doberdobom. (PANG 1003, t. e. 1)

Prospekt za prireditev Kolesarjenje prijateljstva, 1984. (PANG 683, t. e. 75)

Prospekt za prireditev Pohod prijateljstva, 1977. (PANG 683, t. e. 72)

Fotografija s prireditve Kolesarjenje prijateljstva, 1984. (PANG 683, t. e. 120)

Fotografija s prireditve Soška regata, 2001. (PANG 814, t. e. 72)

Plakat za prireditev Soška regata, 2018. (PANG 899, t. e. 1)

OBČINA TOLMIN

Avstrija: Beljak

Prijateljstvo občine Tolmin z mestno občino Beljak se je začelo leta 2010, ko se je župan Beljaka mudil po slovenskih gorah in na Črni prsti spoznal oskrbnika koč, sicer tudi poveljnika Gasilske zve-

ze Tolmin. Njuni stiki so kasneje iz osebnega prijateljstva prešli na občinsko raven in po štirih letih sodelovanja med občinama na različnih področjih je bila leta 2014 podpisana listina o prijateljenju. Stiki med pobratenima občinama so se v začetku najbolj intenzivno razvijali na po-

dročjih gasilstva, gorske reševalne službe in civilne zaštite. Kasneje se je med občinama zvrstilo več obiskov in izmenjav različnih delegacij, ki so prijateljstvo le še utrdili. Pozornost posvečajo tudi mladim.

Listina o pobratenju med občinama Tolmin in Beljak, 2014. (SZDG Občine Tolmin)

Poročilo o aktivnostih med občinama Beljak in Tolmin, 2014. (https://www.tolmin.si/DownloadFile?id=96174, dostop 10. 7. 2024)

Ob občinskem prazniku Občine Beljak, 2019. (https://tolmin.si/objava/206096, dostop 10. 7. 2024)

Italija: Vicchio

Pobudo za pobratenje je dala leta 1978 Občina Vicchio, listina o prijateljstvu in sodelovanju pa je bila podpisana leta 1981. V VicchIU so kot simbol sklenjenega prijateljstva na mestnem trgu posadili

slovensko lipo, v Tolminu pa pred Knjižnico Cirila Kosmača sadiko bora. V letih, ki so sledila, so se zvrstili številni protokolarni obiski, izmenjave na področju kulture in športa, tolminska občina se je večkrat predstavila na sejmu obrti v VicchIU. Pobrateni občini sta skupaj vstopali tudi

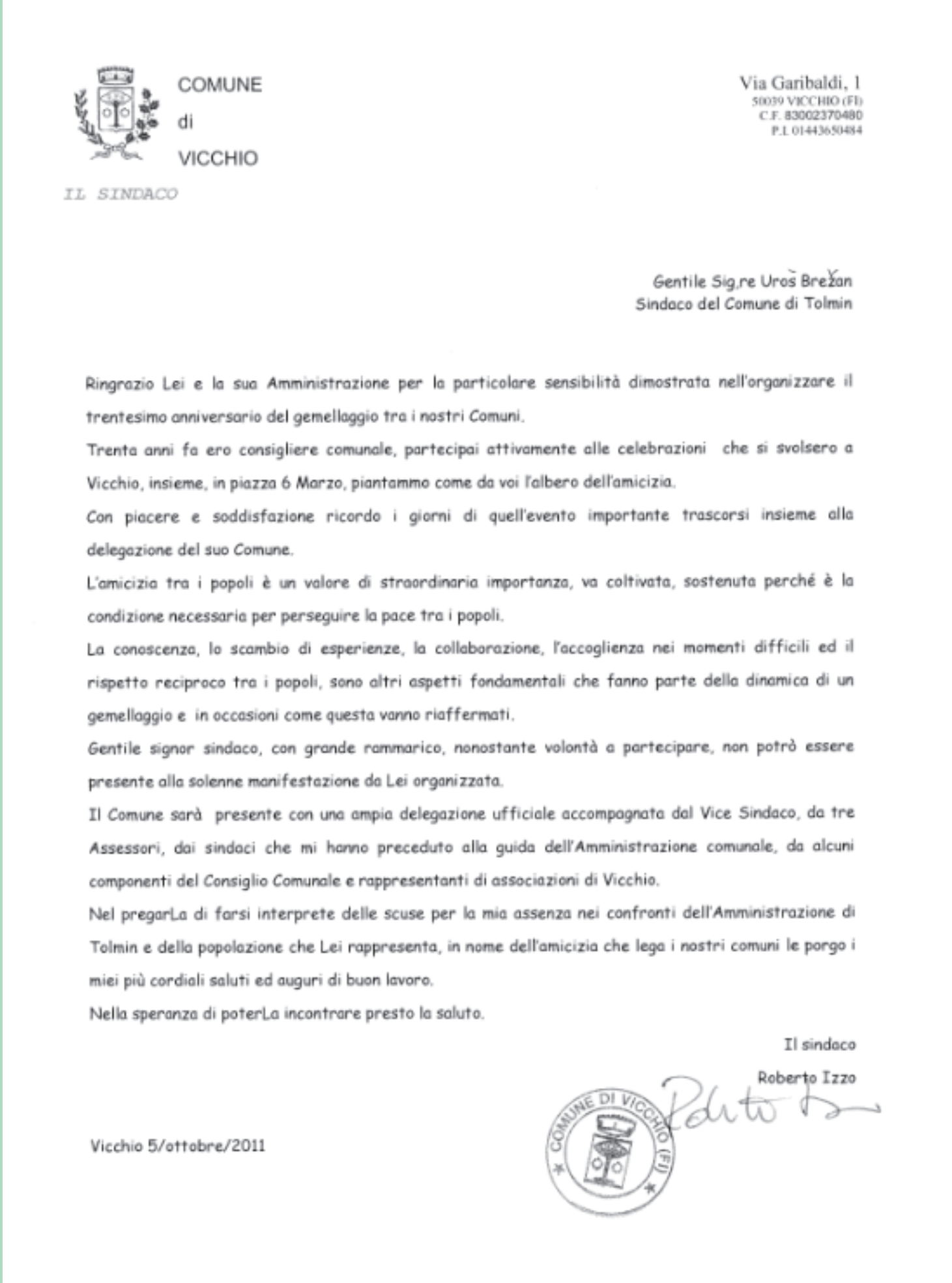
v mednarodne projekte, v okviru katerih je Občina Tolmin leta 1998 pridobila sredstva za obnovo Kosmačeve rojstne hiše na Slapu ob Idrijci, leta 2021 pa za obnovo ceste in postavitve nove večjezične informacijske table pri Dantejevi jami.

Dogovor o prijateljstvu in sodelovanju med občinama Tolmin ter Vicchio, 1981. (SZDG Občine Tolmin)

Listina o potrditvi pobratenja med občinama Tolmin in Vicchio, 2023. (SZDG Občine Tolmin)

Odgovor župana Vicchia na vabilo Občine Tolmin na praznovanje 30. obletnice pobratenja, 2011. (SZDG Občine Tolmin)

S pobrateno Občino Vicchio je Občina Tolmin sodelovala v projektu Genius Loci in pridobila denar za obnovo rojstne hiše pesnika Cirila Kosmača, vabilo na okroglo mizo, 2000. (SZDG Občine Tolmin)

Darila Občine Vicchio, 2011. (Hrani Občina Tolmin)

Fotografija rojstne hiše Cirila Kosmača na Slapu ob Idrijci (Hrani Tolminski muzej).

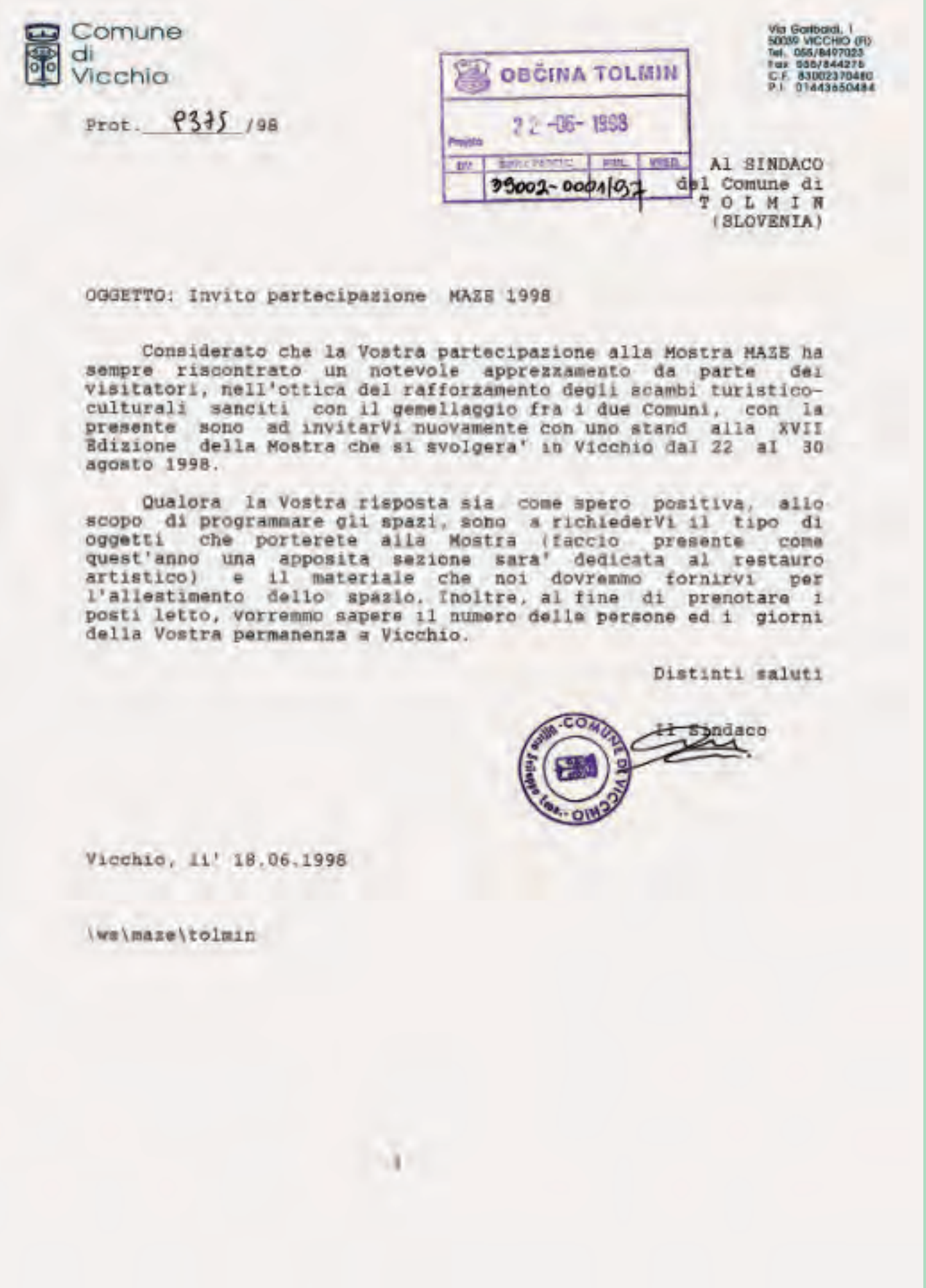
Vhod v Dantejevo jamo, 2024. (PANG, Digitalni arhiv, foto: D. Trpin)

Večjezična informacijska tabla pri Dantejevi jami, za katero je Občina Tolmin pridobila evropska sredstva v sodelovanju s pobratenima občinama Vicchio in Firenze, 2021. (SZDG Občine Tolmin)

Fotografija z obiska delegacije iz Vicchia v Tolminu, 2024. (SZDG Občine Tolmin)

OBČINA BOVEC

Italija: Čenta

Z Občino Čenta so se Bovčani pobratili leta 2005 in od tedaj naprej redno sodelujejo na politični ravni, na področju kulture, šolstva, gastronomije in turizma, izkušnje si izmenjujeta tudi pri gradbenih projektih. Delegacija Občine Bovec se v

Čenti vsako leto udeleži slovesnega prižiga božično-novoletne okrasitve, za tem prireditve ob prazniku Befane, ko v mestu pripravijo izredno zanimiv srednjeveški mimohod, poleti pa še dogajanja ob Dnevih bavarskega piva. Ob izmenjavi gledaliških nastopov se srečujejo tudi osnovnošolci iz obeh krajev. Za poletne

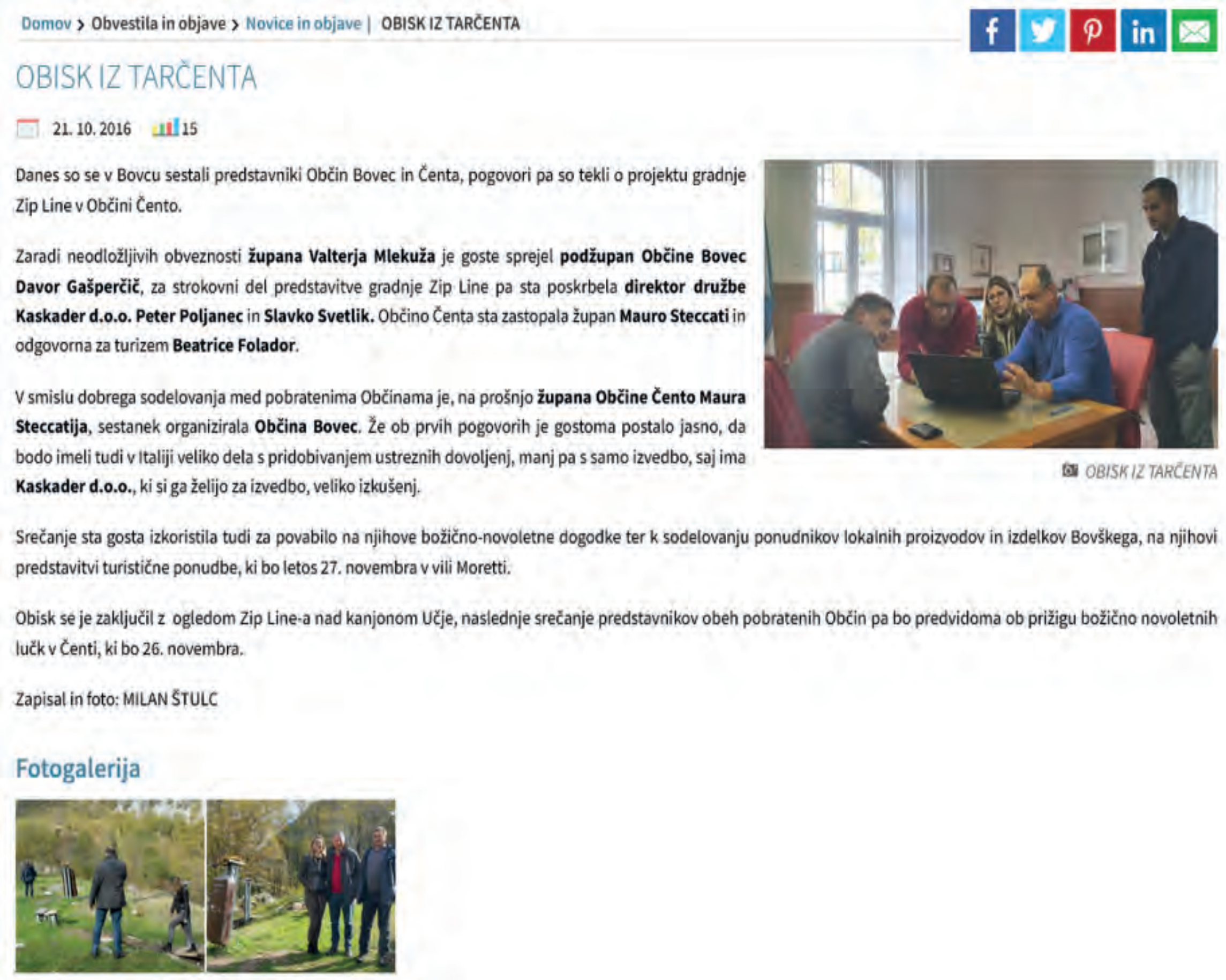
prireditve Večeri na bovškem placu dobi Bovec od pobratene občine vsako leto »v dar«
brezplačen nastop svetovno znanih folklornih skupin, ki v Čenti nastopajo v okviru Festivala src, Bovčani pa gostom v zameno omogočijo ogled bovških zanimivosti.

Delegacija Občine Bovec se v Čenti vsako leto udeleži slovesnosti prižiga božično-novoletne okrasitve in srednjeveškega mimohoda ob prazniku Befane, fotografska utrinka. (SZDG Občine Bovec)

Gledališka skupina iz Čente večkrat razveseli šolarje v Bovcu. (SZDG Občine Bovec)

Spominska plaketa, ki jo je Občina Čenta ob pobratenu poklonila Občini Bovec, 2005. (Hrani Občina Bovec)

Za poletne prireditve Večeri na bovškem placu dobi Bovec od pobratene občine vsako leto »v dar«
brezplačen nastop svetovno znanih folklornih skupin, ki v Čenti nastopajo v okviru Festivala src, fotografska utrinka, 2021. (SZDG Občine Bovec)

Fotografija z nastopa bovških učencev v Čenti, 2023. (SZDG Osnovne šole Bovec)

Poročilo o obisku bovških učencev v Čenti, 2023. (Htpps://solabovec.si/solski-utrip/obisk-vrstnikov-v-tarcentu, dostop 10. 7. 2024)

Občini Bovec in Čenta si izmenjujeta izkušnje tudi pri gradbenih projektih; Poročilo o sestanku predstavnikov občin Bovec in Čenta v zvezi z gradnjo Zip Line v Občini Čenta, 2016. (Htpps://obcina.bovec.si/objava/907858, dostop 10. 7. 2024)

Društvo od ovce do izdelka iz Bovca se je v Čenti predstavilo na tržnici umetnostne obrti, trgovine in gastronomije, 2016. (SZDG Občine Bovec)

Bosna in Hercegovina: Prijedor

Prve stike občanov Prijedora in Bovca sta leta 2004 vzpostavili Društvo Slovencev Lipa iz Prijedora in Kulturno društvo Golobar Bovec, ki ga je vodil tedanji bov-

ški župan Robert Trampuž. Sodelovanje na kulturnem področju se je nato razširilo še na druga področja in pripeljalo do pobratenja. Predstavniki obeh občin si vsa leta izmenjujejo vljudnostne obiske, tekačice in tekači iz Bovca se redno udeležujejo mednarodne tekaške prireditve v Prijedoru, tam pogosto gostuje bovška

gledališka skupina, prijetna so tudi druženja s Slovenci v Bosni in Hercegovini, ki jih na božično-novoletnih srečanjih organizira že omenjeno Društvo Slovencev Lipa. Podobna druženja se ob prihodu prijateljev iz Prijedora odvijajo tudi v Bovcu.

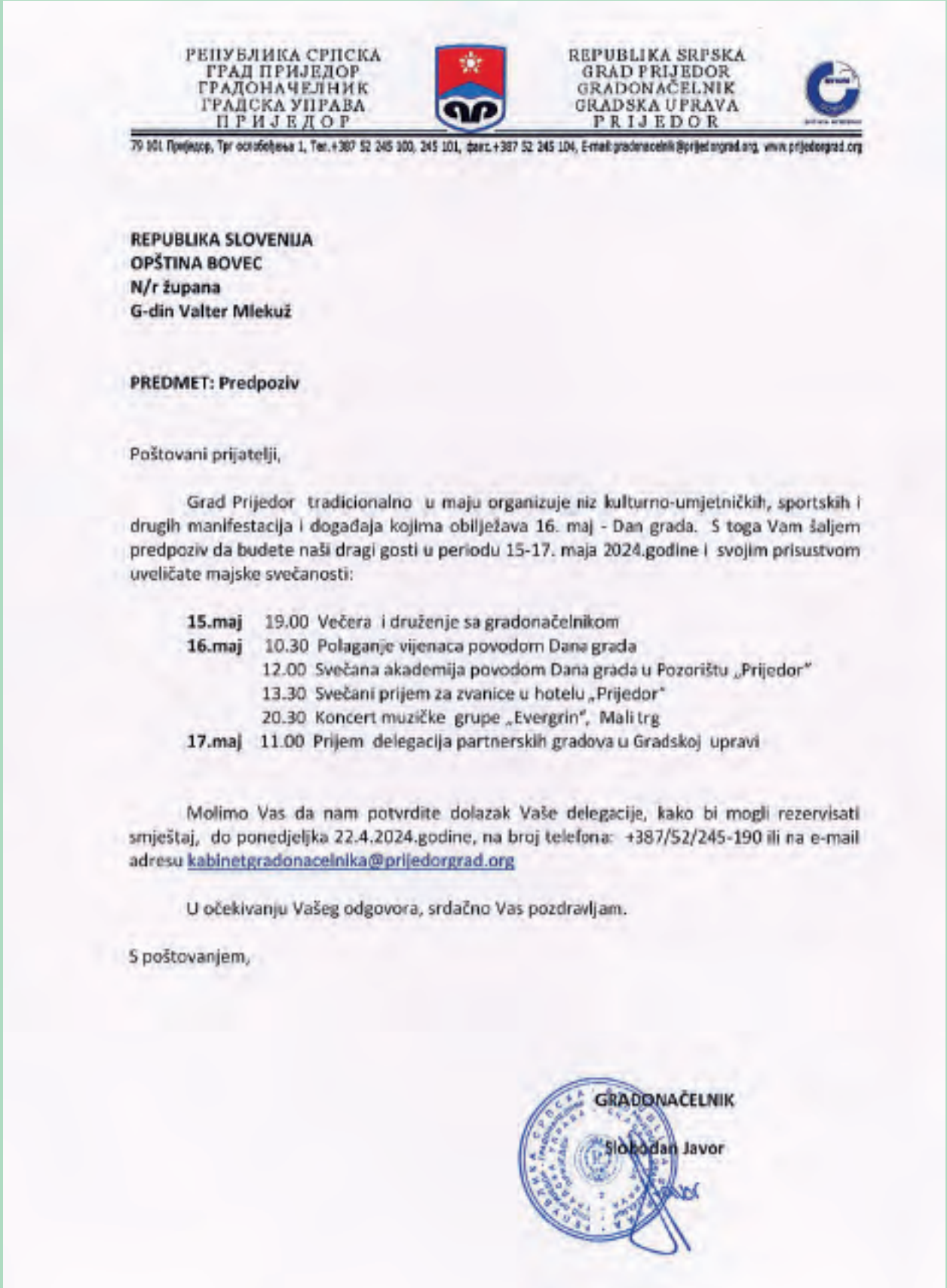
Robert Trampuž s priznanjem, ki mu ga je za dolgoletno sodelovanje podelila Občina Prijedor, 2015. (SZDG Občine Bovec)

Nastop bovške gledališke skupine v Prijedoru, 2017. (SZDG Občine Bovec)

Bovški tekači se redno udeležujejo prireditve Teki po ulicah Prijedora; posnetek iz leta 2019. (SZDG Občine Bovec)

Delegacija iz Prijedora večkrat obiše občino Bovec; posnetek iz leta 2023. (SZDG Občine Bovec)

Zahvala društva Slovencev v Bosni in Hercegovini Občini Bovec za sodelovanje ter podporo, 2022. Prav preko tega društva je prišlo leta 2004 do prvih stikov med občinama Bovec in Prijedor. (SZDG Občine Bovec)

OBČINA BRDA

Italija: Krmin, Števerjan

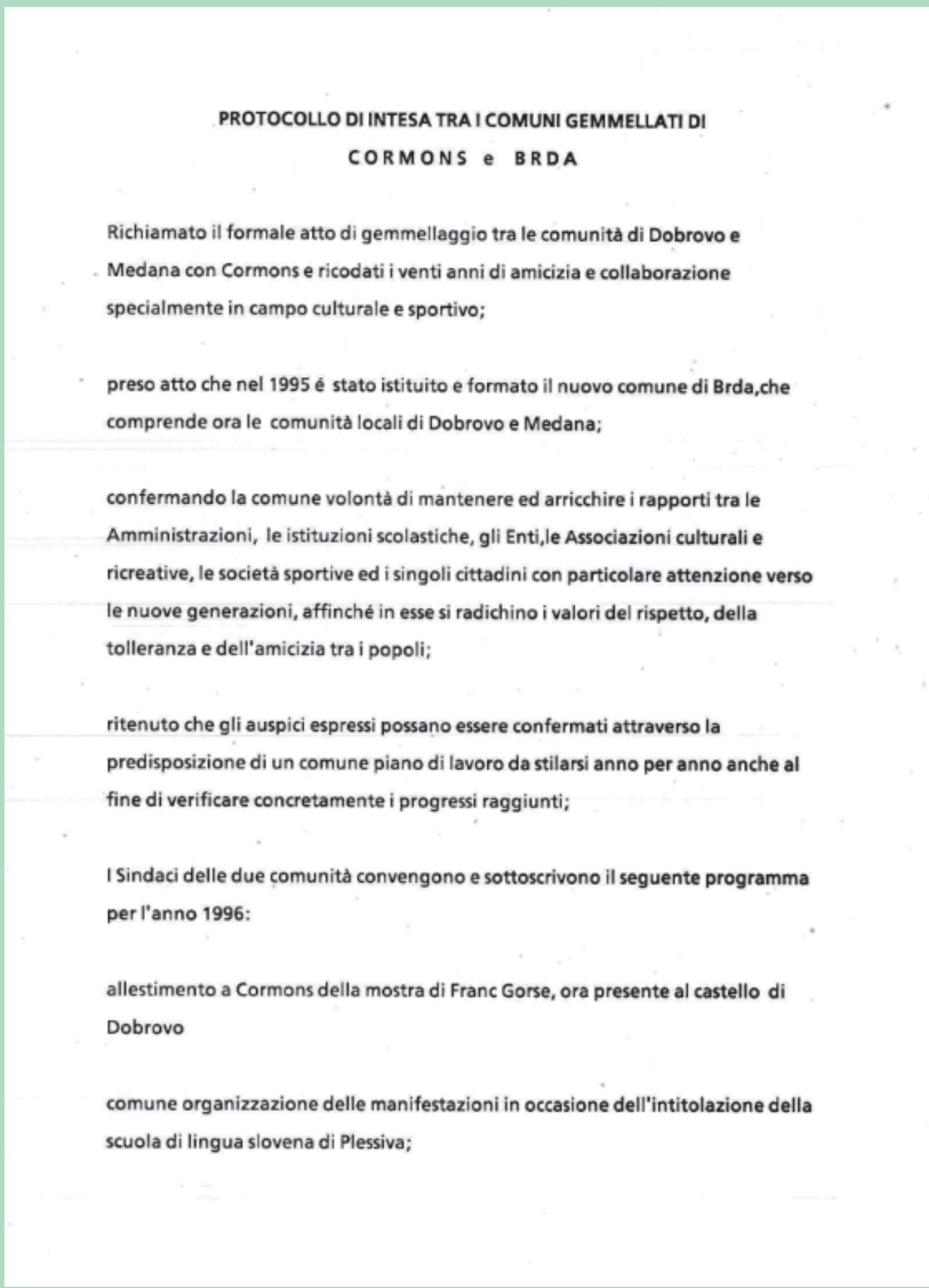
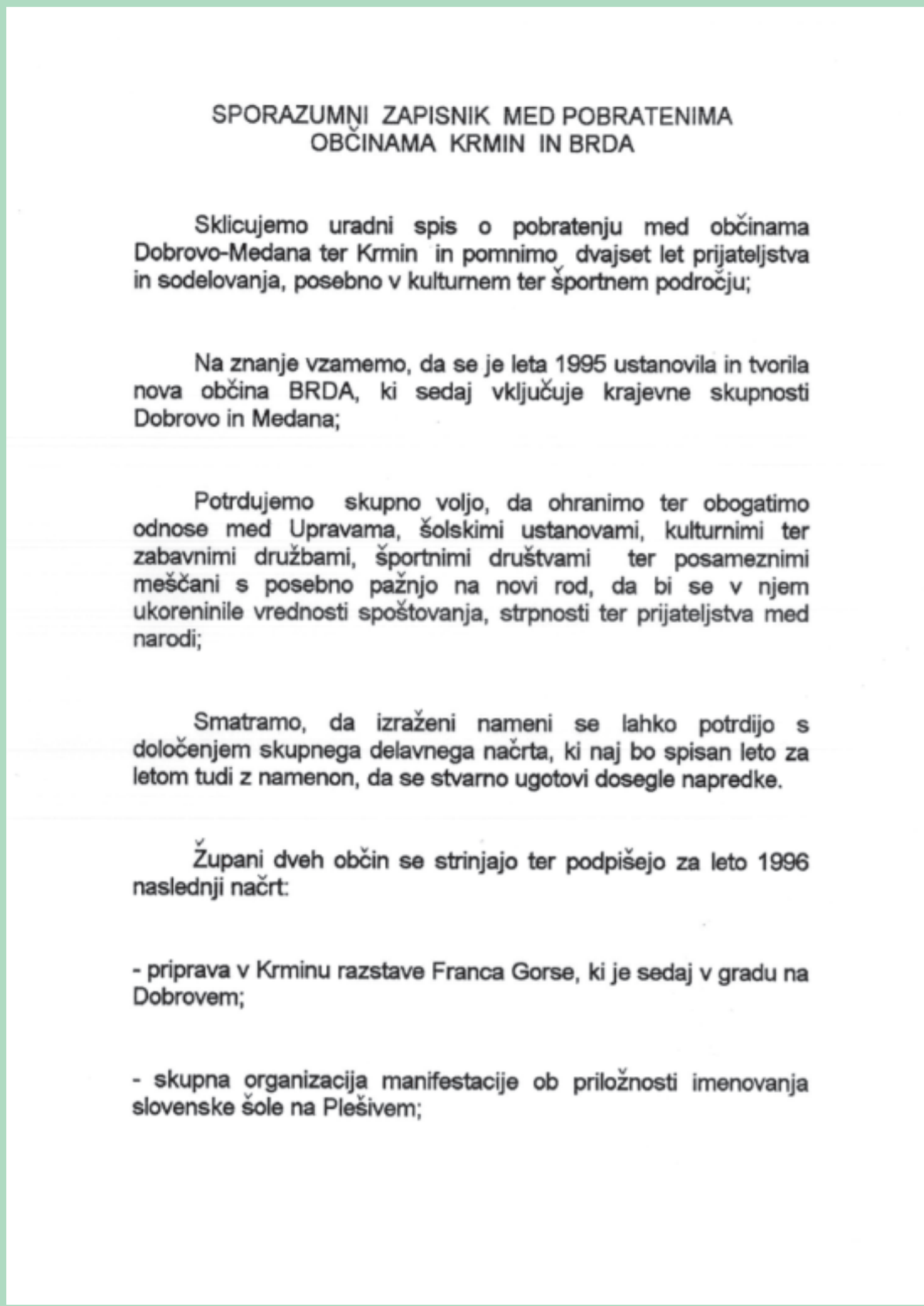
Občini Brda in Krmin sta leta 1995, po ustanovitvi Občine Brda, sklenili nadalje-

vati sodelovanje, ki se je leta 1974 začelo s pobratenjem med Občino Krmin ter krajevnima skupnostma Medana in Dobrovo. Prav tako Občina Brda nadaljuje

sodelovanje z Občino Števerjan, ki se je leta 1988 začelo s pobratenjem med Občino Števerjan in Krajevno skupnostjo Kojsko.

Slovesen podpis pobratenja med Občino Krmin ter krajevnima skupnostma Medana in Dobrovo, 1976. (PANG 104, t. e. 1423)

Sporazumni zapisnik med Brdi in Krminom izkazuje, da želita občini nadaljevati sodelovanje, ki se je začelo že pred ustanovitvijo Občine Brda, 1995. (SZDG Občine Brda)

Občine Brda, Števerjan, Krmin in Dolenje so leta 2004, ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo, podpisale spominsko listino. (SZDG Občine Brda)

Avstrija: Pliberk

K pobratenju briške občine s Pliberkom je veliko pripomogla lovska bratovščina. Lovci z obeh območij so že konec devetdesetih let prejšnjega stoletja navezali stike, se družili in pripomogli k temu, da

se je sodelovanje razširilo tudi na druga področja. Občinski upravi sta leta 2007 najprej sprejeli sklep o partnerskem sodelovanju, nato pa podpisali še listino o pobratenju. Medsebojne stike gojijo občinski zastopniki, kulturna in športna društva, podjetja ter druge organizacije. Ob-

čina Brda sodeluje tudi na pliberškem sejmu, ki je pomemben gospodarski dejavnik v alpsko-jadranskem prostoru. Tam se srečajo poslovneži iz celotne regije, sejem obišče tudi veliko ljudi iz Koroške ter drugih delov Avstrije in Slovenije.

Listina o pobratenju med občinama Brda in Pliberk, podpisana na Dobrovem, 2007. (SZDG Občine Brda)

Listina o pobratenju med občinama Brda in Pliberk, podpisana v Pliberku, 2007. (SZDG Občine Brda)

Pliberški Jormak, največji in najstarejši sejem na južnem Koroškem, na katerem se tradicionalno predstavi tudi Občina Brda, 2023. (SZDG Občine Brda)

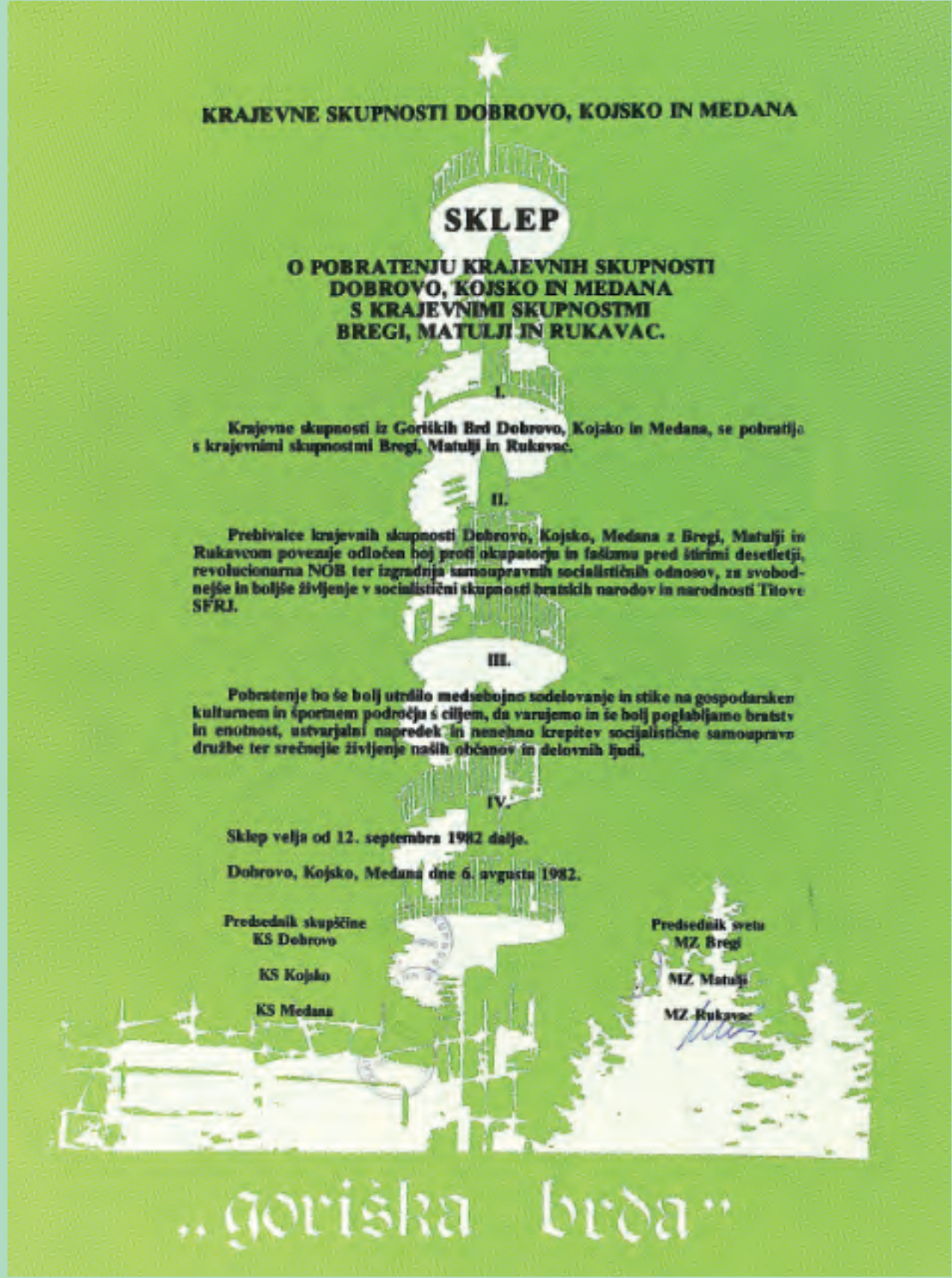

Hrvaška: Matulji, Barban

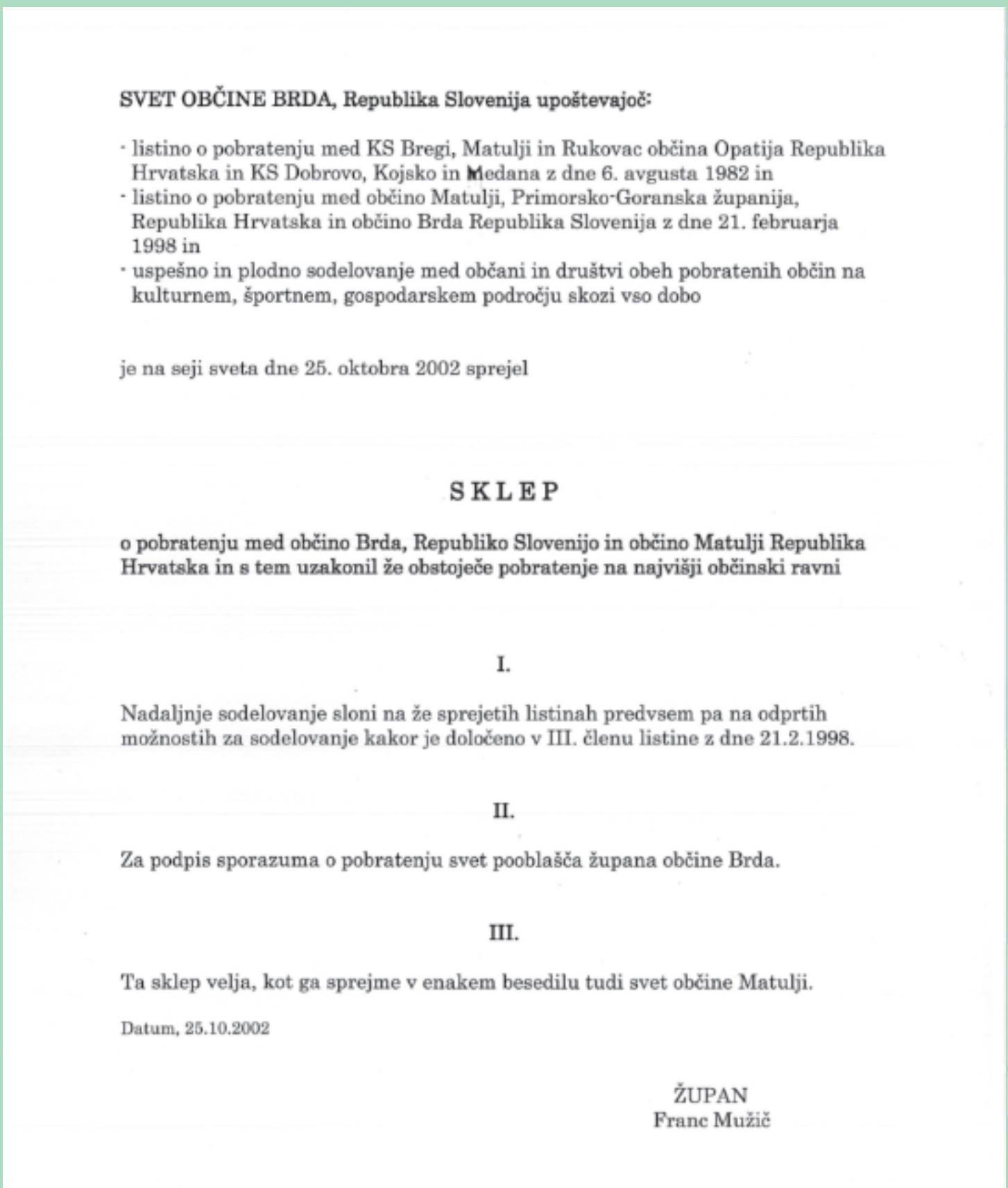
Na osnovi sodelovanja med člani bali-narskih klubov iz Brd in Matuljev je leta 1982 prišlo do pobratenja med krajevnimi skupnostmi Medana, Dobrovo in Koj-sko na eni ter Matulji, Bregi in Rukavec

na drugi strani. Prijateljstvo med Brici in prebivalci Matulj po osamosvojitvi Slove-nije ter Hrvaške nadaljujeta novonastali občini Brda in Matulji, ki sta leta 1998 podpisali program sodelovanja med občinama, leta 2004 pa še listino o pobrate-nju, katere cilj je izmenjevanje izkušenj in

sodelovanje na različnih področjih. Pre-ko pobratene Občine Matulji so Brici začeli prijateljevati tudi z Občino Barban in leta 2013 tudi z njo podpisali listino o po-bratenju.

Sklep o pobratenju krajevnih skupnosti, 1982. (PANG 828, t. e. 14, pred. 17/1)

Sklep o pobratenju med občinama Brda in Matulji, 2002. (SZDG Občine Brda)

Listina o pobratenju med občinama Brda in Barban, 2013. (SZDG Občine Brda)

Srečanje ribičev iz Brd in Matuljev. (SZDG Občine Brda)

Srečanje balinarjev iz Brd in Matuljev. (SZDG Občine Brda)

Župani občin Brda, Barban in Matulje z Listino o pobratenju med občinama Brda ter Barban, 2013. (SZDG Občine Brda)

Briškemu županu Francu Mužiču je Občina Matulji podelila naziv častni občan, 2024. (SZDG Občine Brda)

Vabilo za udeležbo na tekaški prireditvi Trka na prstenac, 2023. (SZDG Občine Brda)

OBČINA VIPAVA

Francija: Lumbin

Listina o pobratenju med občinama Lumbin in Vipava je bila podpisana leta 2006, leta 2013 pa v Lumbinu še slovesno potrjena. Osnovni namen pobratenja je pri-

jateljstvo med občinama, sodelovanje na področju kulture, športa, gospodarstva, spoznavanje drugih krajev, jezikov in ljudi ter razvijanje plemenitih medčloveških vezi, zlasti med mladimi. Do povezave občin je prišlo na pobudo francoskega

društva Julka iz Lumbina, katerega prva predsednica ima vipavske korenine. Društvo je bilo ustanovljeno leta 2005 in si je za svojo dejavnost izbralo »evropsko prijateljstvo«.

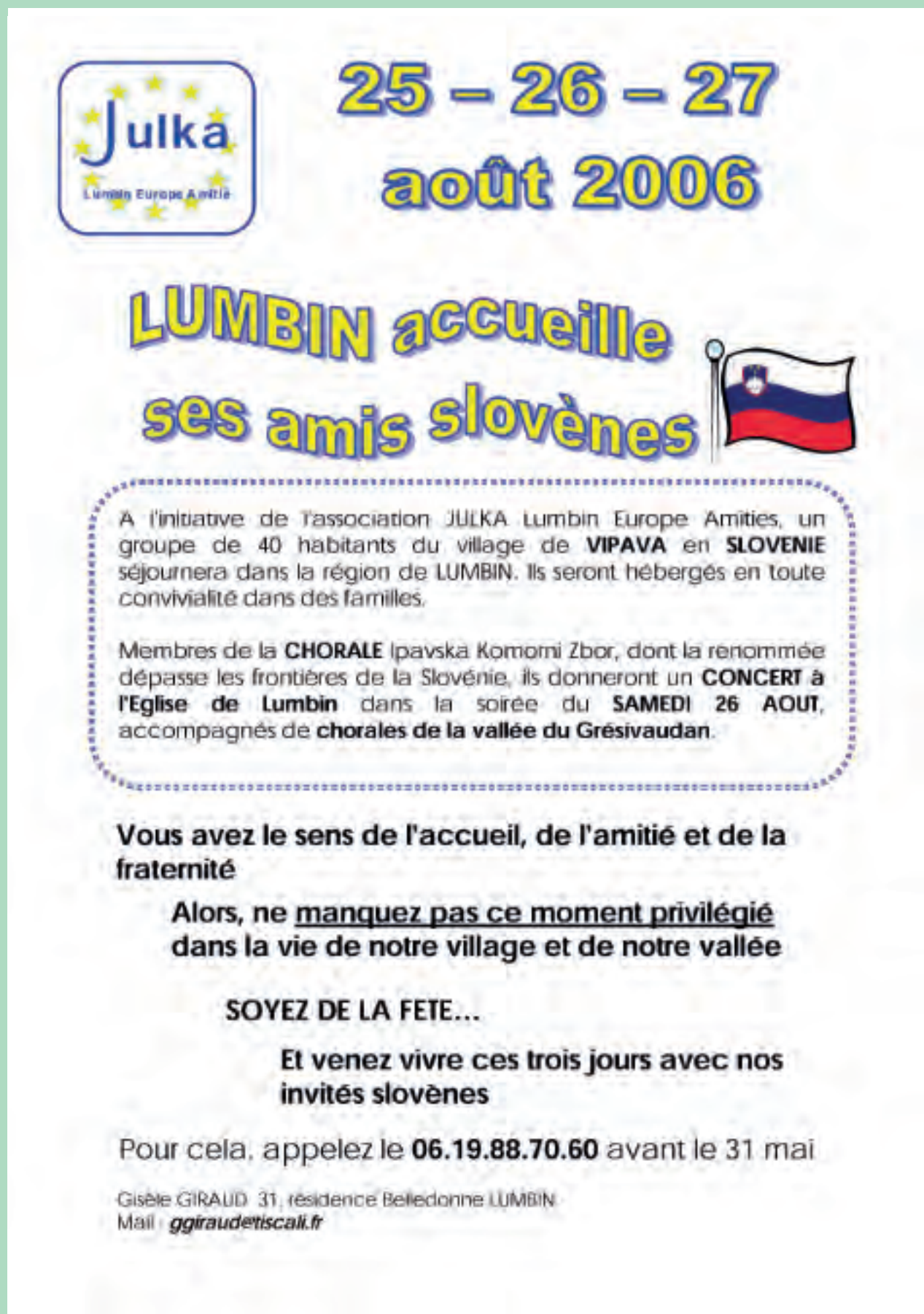
Prvi obisk predstavnikov iz Lumbina na Občini Vipava, 2005. (SZDG Občine Vipava)

Listina o pobratenju med občinama Vipava in Lumbin, 2006. (SZDG Občine Vipava)

Podpis Listine o pobratenju med Občino Vipava in Občino Lumbin na Zemonu, 2006. (SZDG Občine Vipava)

Obvestilo o obisku Vipavcev v Lumbinu, kjer se je predstavil tudi pevski zbor Ipavska, 2006. (SZDG Občine Vipava)

Obisk delegacije Občine Vipava v Lumbinu, 2006. (SZDG Občine Vipava)

V Lumbinu so se predstavili tudi Vipavski tamburaši, 2009. (SZDG Občine Vipava)

Vabilo častni konzulki Slovenije v Franciji, da se udeleži slovesnosti ob potrditvi listine o pobratenju med občinama v Lumbinu, 2013. (SZDG Občine Vipava)

Program dogajanja ob obisku Vipavcev v Lumbinu, kjer so slovesno potrdili listino o pobratenju, 2013. (SZDG Občine Vipava)

Občina Vipava je društvu Julka, ki je bilo pobudnik pobratenja, izročila spominsko plaketo, 2013. (SZDG Občine Vipava)

Gostje iz Lumbina so se udeležili tudi trgatev pri Benčinovih v Ložah, 2007. (SZDG Občine Vipava)

Ob obisku v Vipavi leta 2007 je imelo društvo Julka iz Lumbina na prireditvi Vipavska trgatev svojo stojnico. (SZDG Občine Vipava)

Vipavski gasilci so se v Franciji predstavili na gasilskem festivalu Coupe Icare, 2013. (SZDG Občine Vipava)

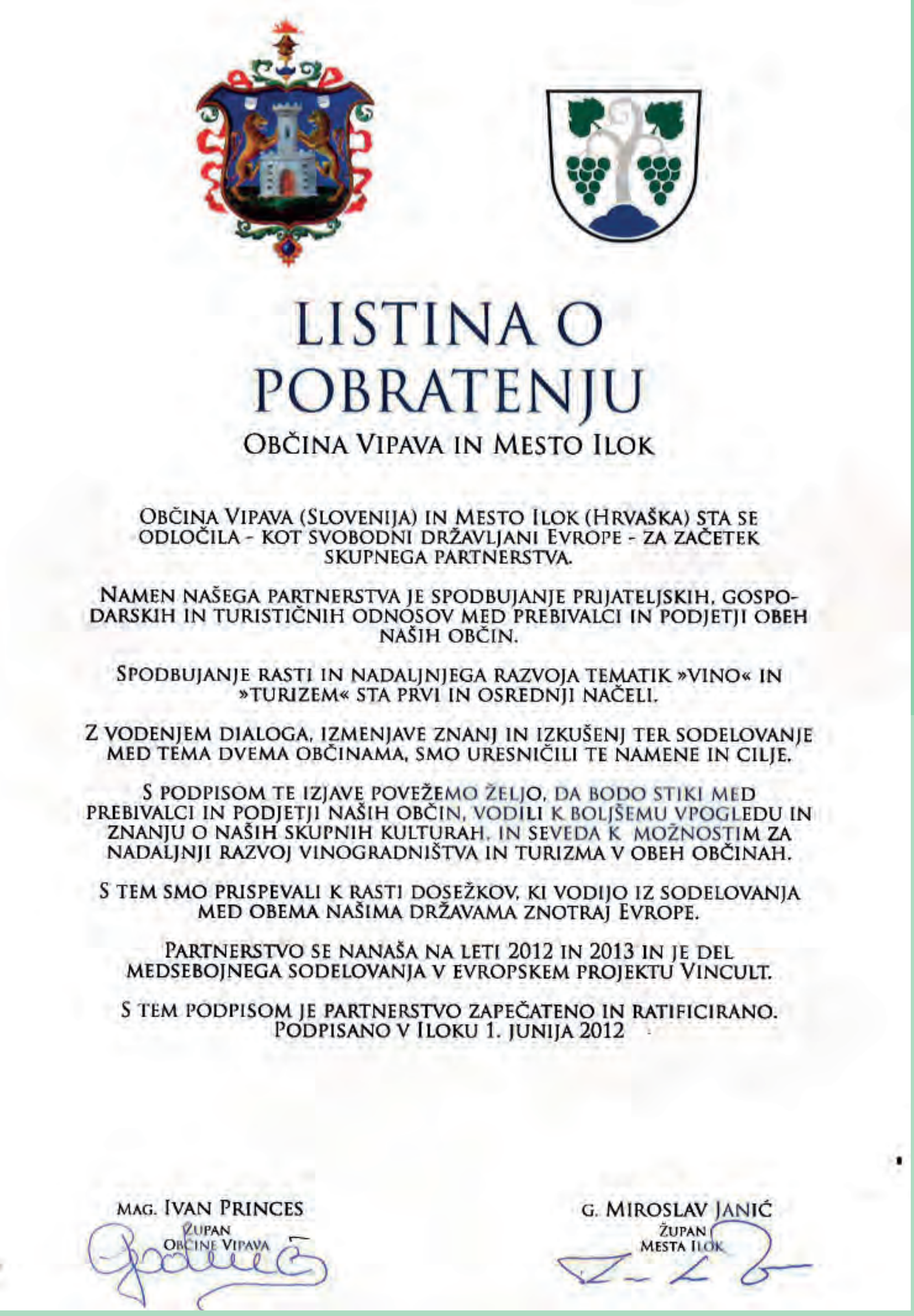
Ob vhodu v kraj je Občina Lumbin postavila tablo o pobratenju med občinama, Občina Vipava pa je v parku zasadila slovensko lipo, 2013. (SZDG Občine Vipava)

Hrvaška: Ilok

Pobratenje Občine Vipava s hrvaškim mestom Ilok je bilo sklenjeno leta 2012, ko sta predstavnika obeh občin v prostorih mestnega muzeja v Iloku slovesno podpisala listino o pobratenju. Z njo sta se občini med tra-

janjem projekta VINCULT zavezali k sodelovanju zlasti na področju vinarstva in vinskega turizma. Partnerstvo naj bi spodbujalo prijateljsko sodelovanje, izmenjavo znanj in izkušenj med prebivalci ter podjetji obeh občin.

Listina o pobratenju med Občino Vipava in Mestom Ilok, 2012. (SZDG Občine Vipava)

OBČINA ŠEMPETER – VRTOJBA

Francija: Castelculier

Listino o pobratenju sta občini Šempeter - Vrtojba in Castelculier v Franciji podpisali 1. maja 2024. S tem sta nadgradili sodelovanje, ki se je začelo na osnovi prijateljskih srečanj, ob priložnostnih obiskih v občini Medea, ki je že vrsto let pobratena z obema omenjenima občinama.

Udeleženci slovesnosti ob podpisu Listine o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Castelculier, 2024. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

Sklep Občine Šempeter - Vrtojba o pooblastilu župana, da podpiše Listino o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Castelculier, 2023. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

Listina o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Castelculier, 2024. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

Avstrija: Hodiše ob jezeru

Listino o pobratenju sta občini Šempeter - Vrtojba in Hodiše ob jezeru podpisali leta 2014 z namenom poglobiti prijateljske vezi, ki so se med njima že več let tkale prek pobratene Občine Medea.

Listina o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Hodiše ob jezeru, 2014. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

Podpis Listine o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Hodiše ob jezeru, 2014. (Podpis listine o pobratenju z Občino Hodiše ob jezeru/Keutschach am See | Občina Šempeter-Vrtojba | MojaObčina.si (mojaobcina.si, dostop 10. 7. 2024)

Italija: Medea, Romans d'Isonzo

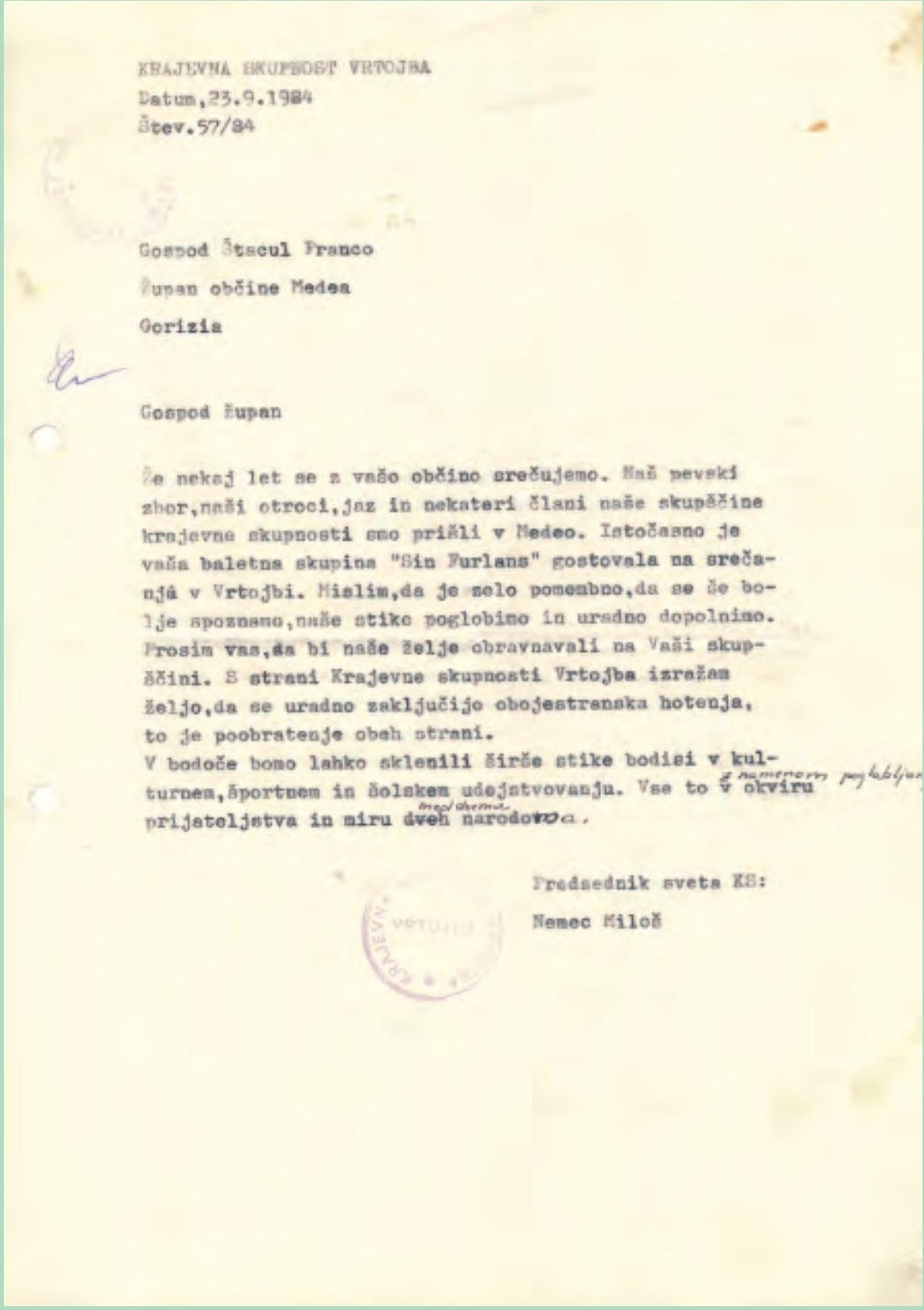
Pobratenje Občine Šempeter - Vrtojba z občinama Medea leta 2005 in Romans d'Isonzo leta 2006 pomeni nadaljevanje sodelovanja, ki se je že v osemdesetih letih prejšnjega stoletja začelo med Občino Medea in Krajevno skupnostjo Vrtojba ter Občino Romans d'Isonzo in Kra-

jevno skupnostjo Šempeter pri Gorici. Jeseni 1978 je v Medei prvič nastopil Pevski zbor »Ciril Silič« iz Vrtojbe, naslednje leto so se predstavniki Medee v Vrtojbi udeležili kulturne prireditve, zatem pa so se stiki nadaljevali in širili še na druga področja. Pobratenje je bilo uradno razglašeno septembra 1985 na dvodnevni kulturni prireditvi v Medei, oktobra 1985 pa še v Vrtojbi ob krajevnem pra-

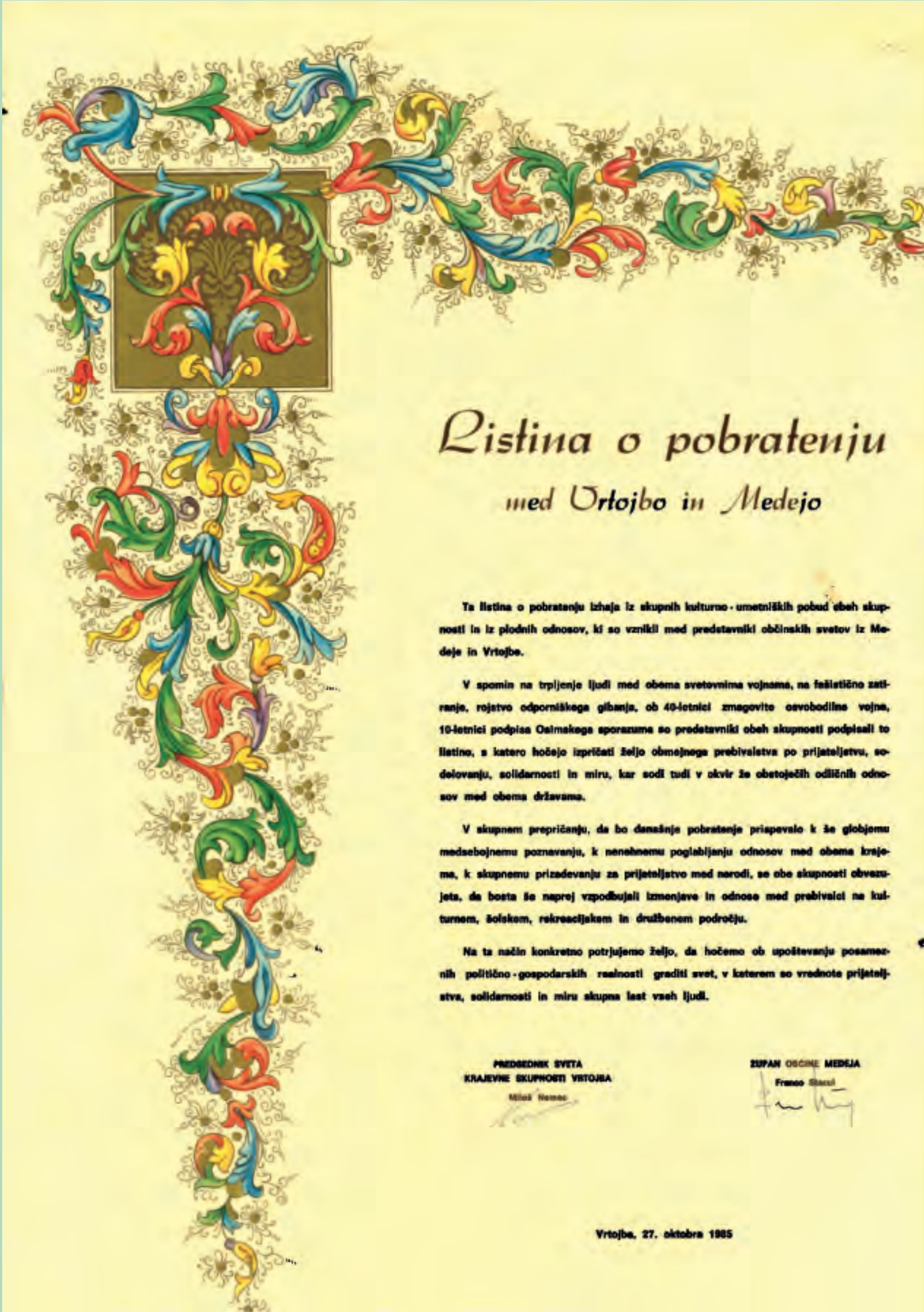
zniku. Podobno je bilo v Šempetru pri Gorici, kjer so pobratenje z Občino Romans d'Isonzo podpisali septembra 1986, v Romans d'Isonzo pa pol leta za tem. Sledila so redna letna srečevanja učencev osnovnih šol in upokojencev, športna tekmovanja ter drugi skupni kulturni in zabavni dogodki.

Pevski zbor »Ciril Silič« iz Vrtojbe je tlakoval pot prijateljstvu in sodelovanju med krajin Vrtojbe ter Medee, fotografija nastopa v Medei leta 1978 (hrani S. Jogan, Vrtojba).

Prošnja Krajevne skupnosti Vrtojba za pobratenje, poslana županu Občine Medea, 1984. (PANG 887, t. e. 2)

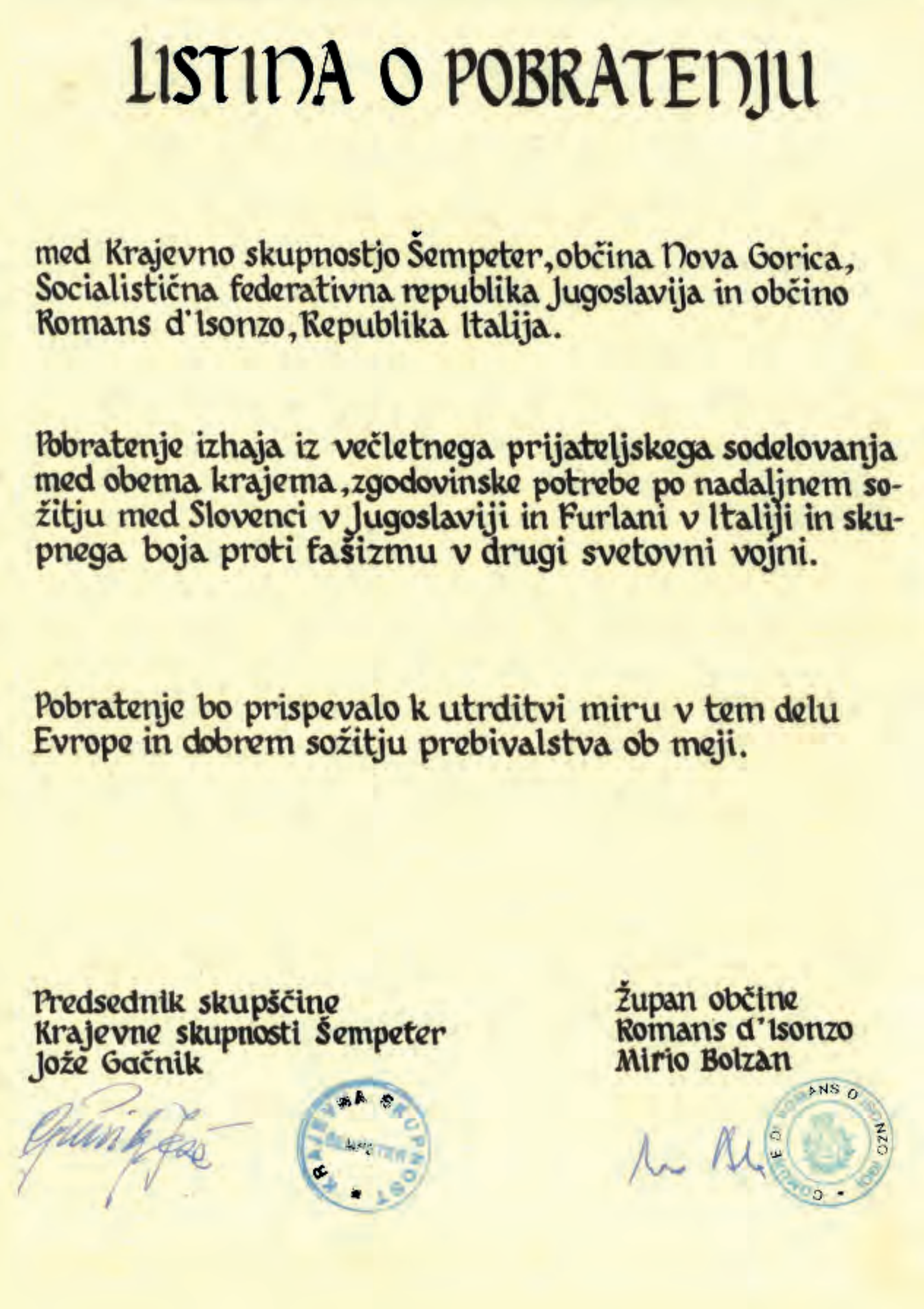
Listina o pobratenju med Vrtojbo in Medeo, podpisana v Vrtojbi, 1985. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

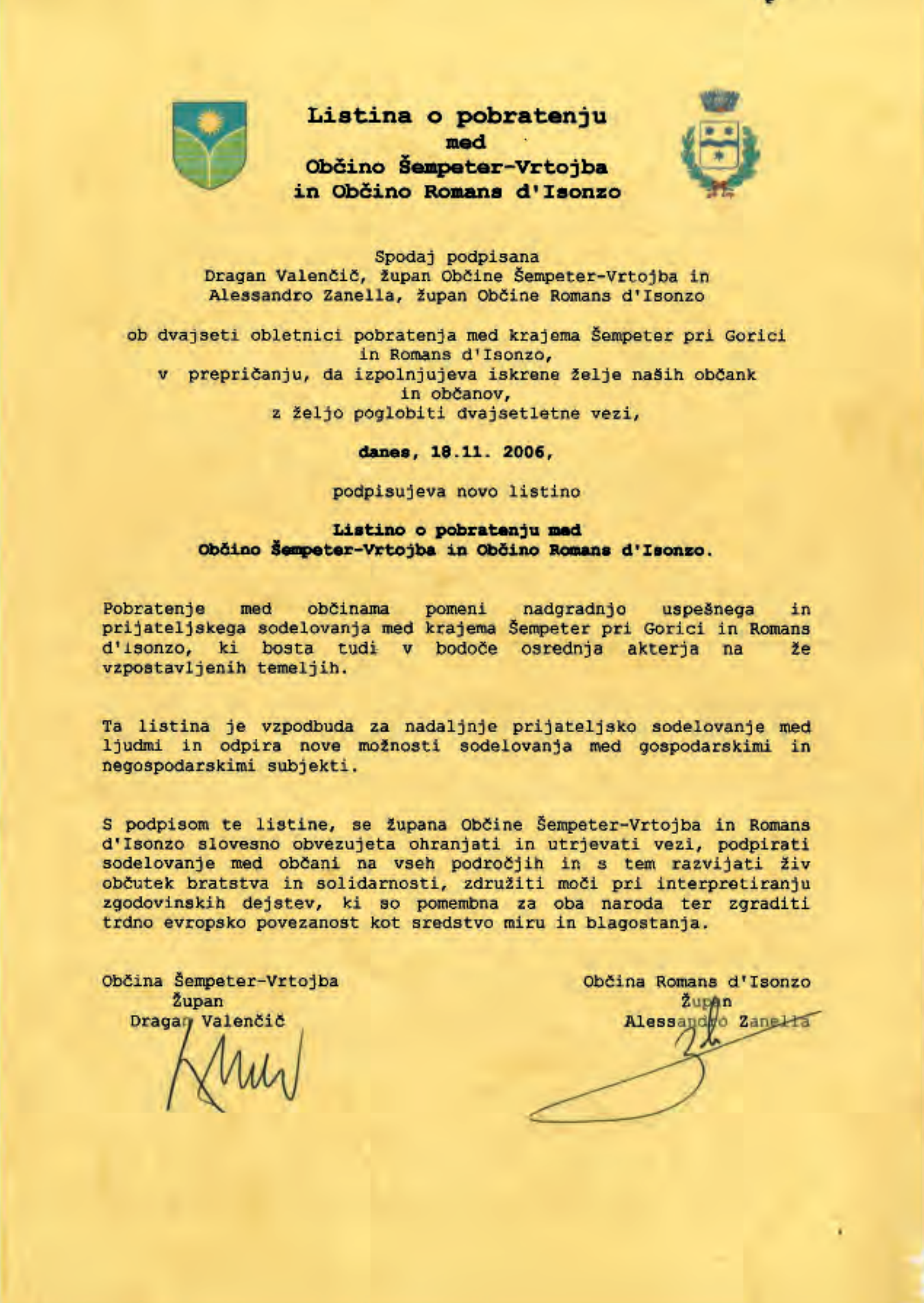
Listina o pobratenju med občinama Šempeter - Vrtojba in Medea, 2005. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

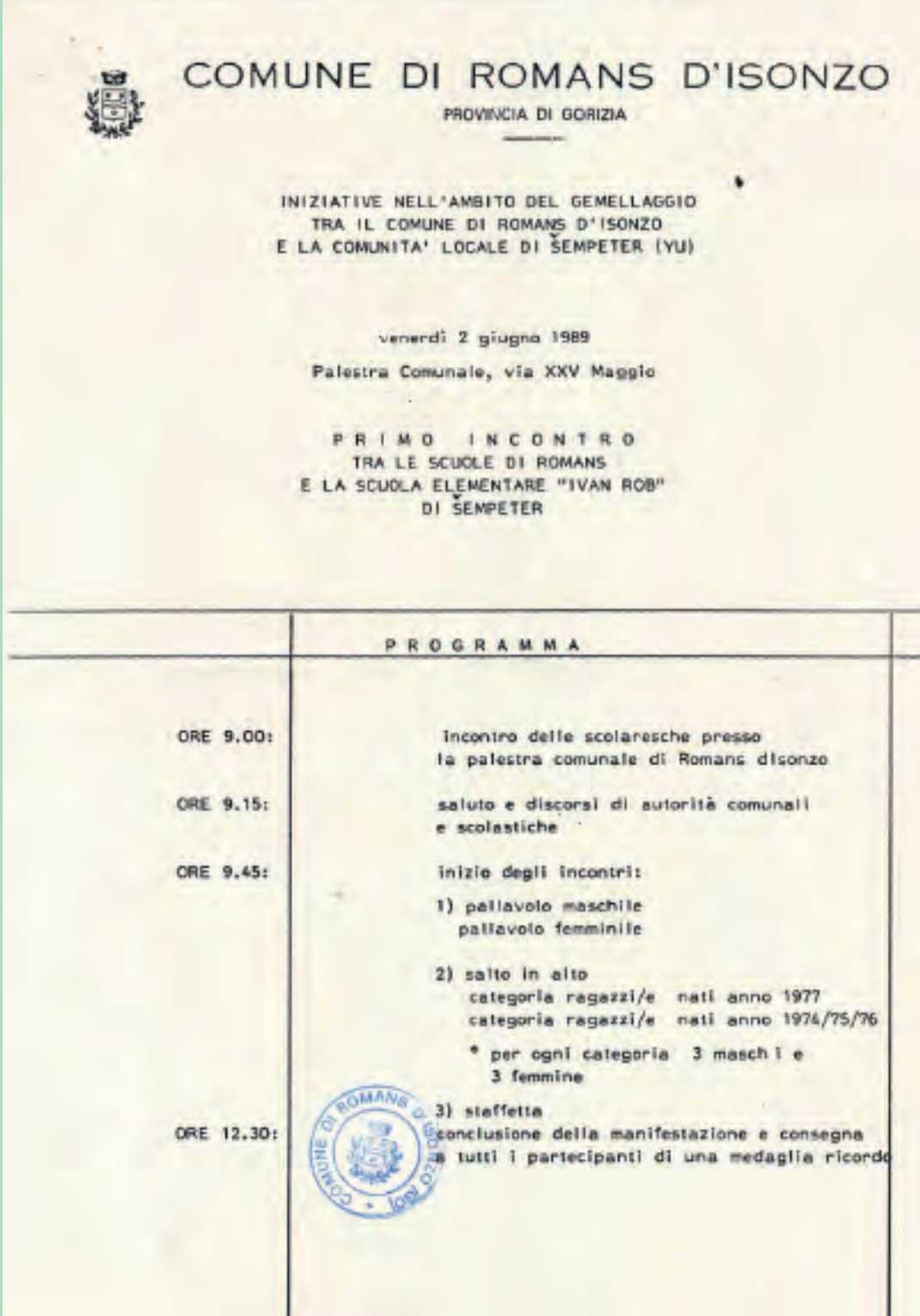
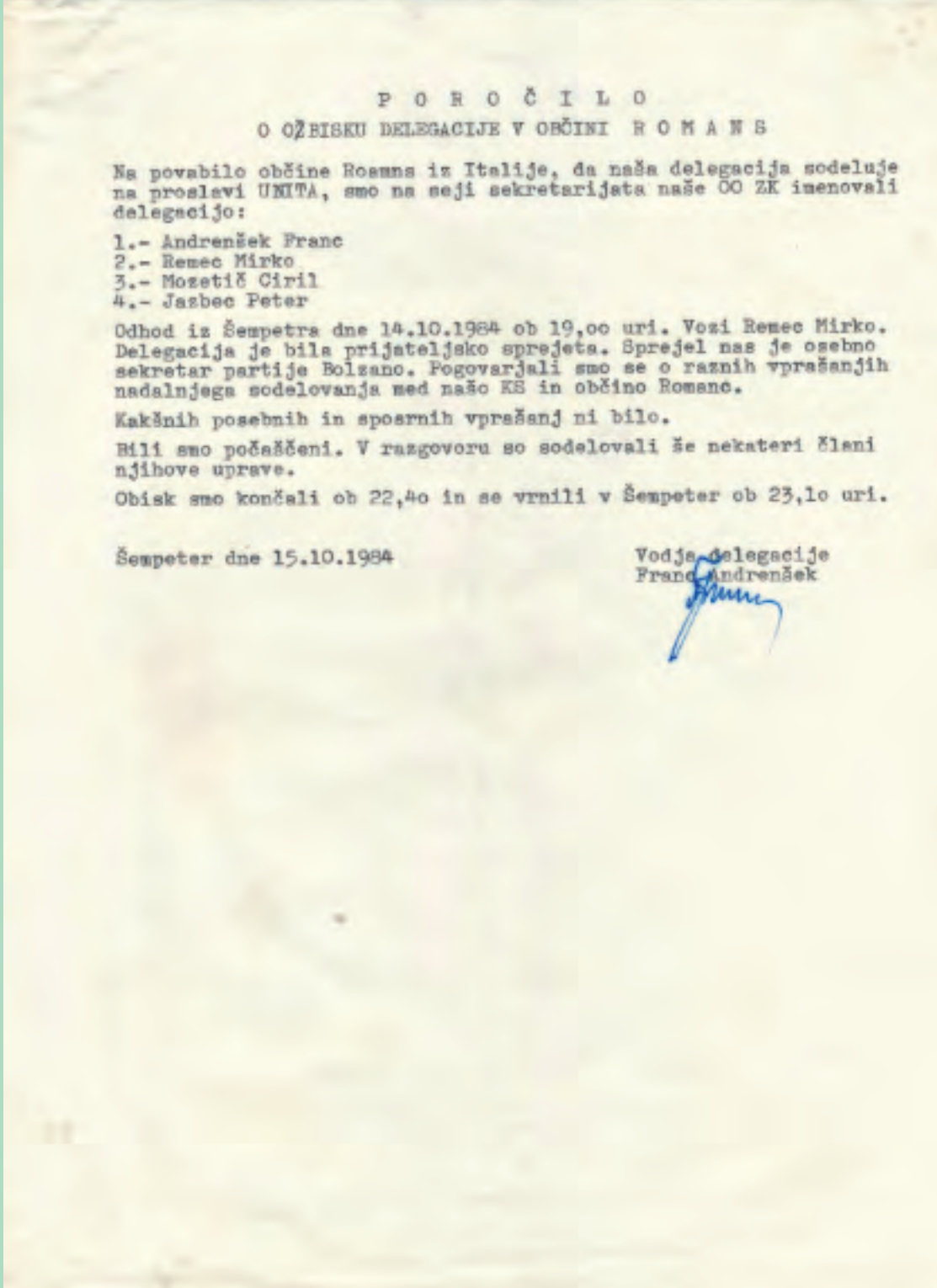
Odgovor Občinske konference SZDL Nova Gorica v zvezi s pobratenjem Vrtojbe z Medeo, 1984. (PANG 887, t. e. 2)

Listina o pobratenju med Krajevno skupnostjo Šempeter pri Gorici in Občino Romans d'Isonzo, 1986. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

Listina o pobratenju med Občino Šempeter - Vrtojba in Občino Romans d'Isonzo, 2006. (SZDG Občine Šempeter - Vrtojba)

OBČINA MIREN – KOSTANJEVICA

Češka: Kralupy nad Vltavou

Pobratenje med Občino Miren - Kostanjevica in mestom Kralupy nad Vltavou v bližini Prage ima svoje temelje v težkih časih prve svetovne vojne, ko so morali prebivalci Opatjega sela zaradi krvavih bojov na soški fronti v begunstvo daleč

od domačega kraja. Skromno, a prijazno zatočišče so našli na Češkem, v mestu Kralupy nad Vltavou in okoliških krajih, kjer so ostali vse do leta 1919. Pobudo za pobratenje je dal domačin iz Opatjega sela, ki se je želel v imenu svojih prednikov zahvaliti potomcem čeških družin za nesebično pomoč številnim izseljenim prebivalcem Opatjega sela.

Listina o pobratenju je bila podpisana oktobra 2019, prav na stoto obletnico vrnitve Opatjeselcev v domači kraj. Odprla naj bi nove možnosti sodelovanja prebivalcev obeh območij na različnih področjih življenja, jim prinesla nove izkušnje in skupna doživetja.

Listina o pobratenju med občinama Miren - Kostanjevica in Kralupy nad Vltavou, 2019. (SZDG Občine Miren - Kostanjevica)

Delegacija Občine Miren - Kostanjevica v drevoredu lip pobratenih občin v mestu Kralupy, 2024. (<https://www.mojaobcina.si/miren-kostanjevica/novice/evropski-projekti/tradicionalno-srecanje-pobratenih-obcin-v-kralupyju-na-ceskem.html>, dostop 10. 7. 2024)

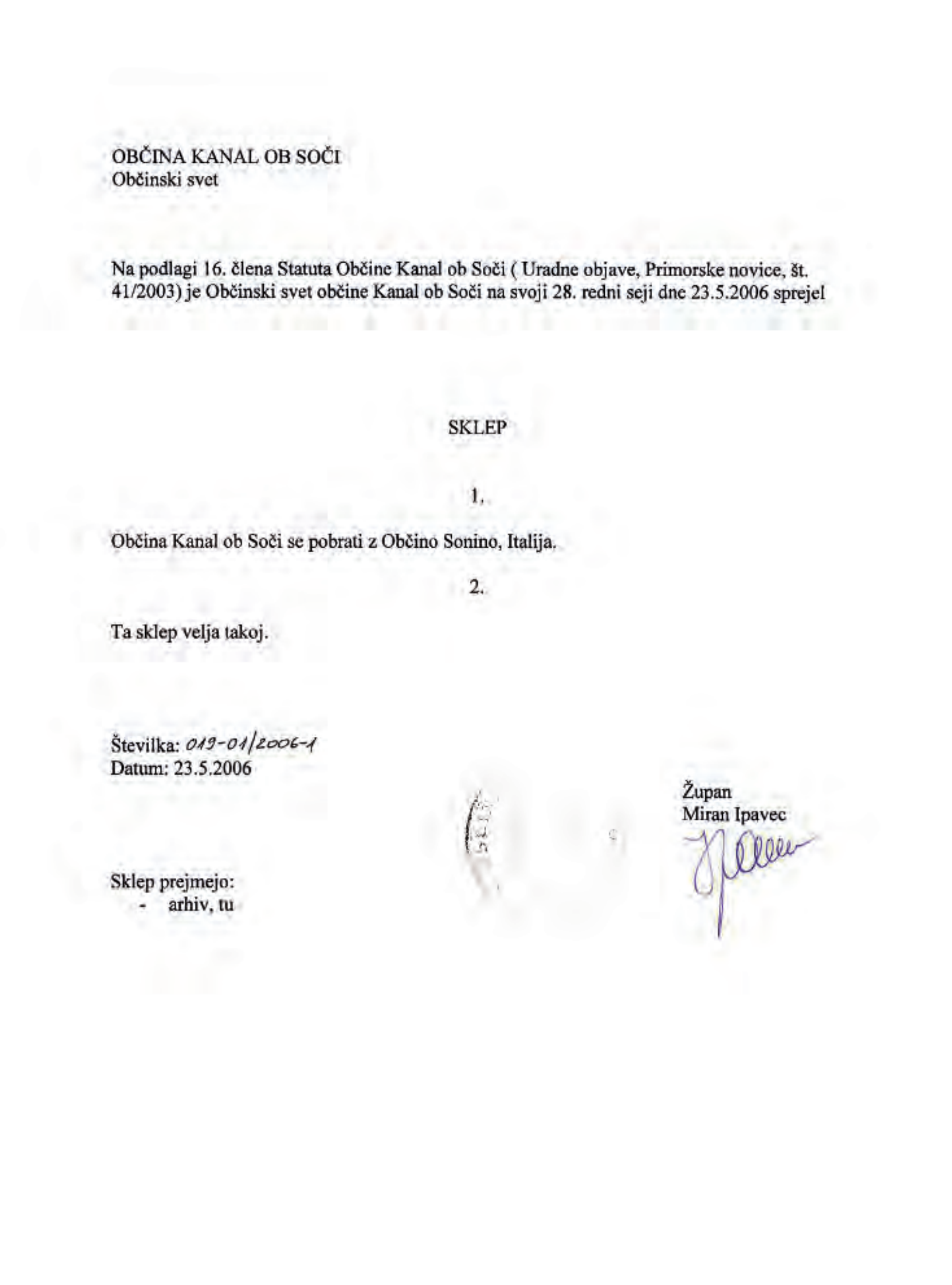
OBČINA KANAL OB SOČI

Italija: Sonnino

Občini Kanal ob Soči in Sonnino sta se leta 2006, po dveh letih prijateljskih stikov in izmenjav, odločili za pobratenje. Listino o tem so v maju slavnostno pod-

pisali na osrednjem trgu v Sonninu, julija pa, v okviru Festivala narodov, še na Kontradi v Kanalu. Formalni podpis pobratenja naj bi občinama omogočil lažje sodelovanje na področju kulture, šolstva, lovstva in še kje. Sledilo je nekaj izme-

njav obiskov občinskih mož in nastopov kulturnih skupin, a začetno navdušenje za druženje in sodelovanje je kmalu splahnelo.

Sklep občinskega sveta Občine Kanal ob Soči o pobratenju z Občino Sonnino v Italiji, 2006. (SZDG Občine Kanal ob Soči)

Podpis Listine o pobratenju med Občino Kanal ob Soči in Občino Sonnino v Kanalu, 2006. (Hrani Jožef Kralj)

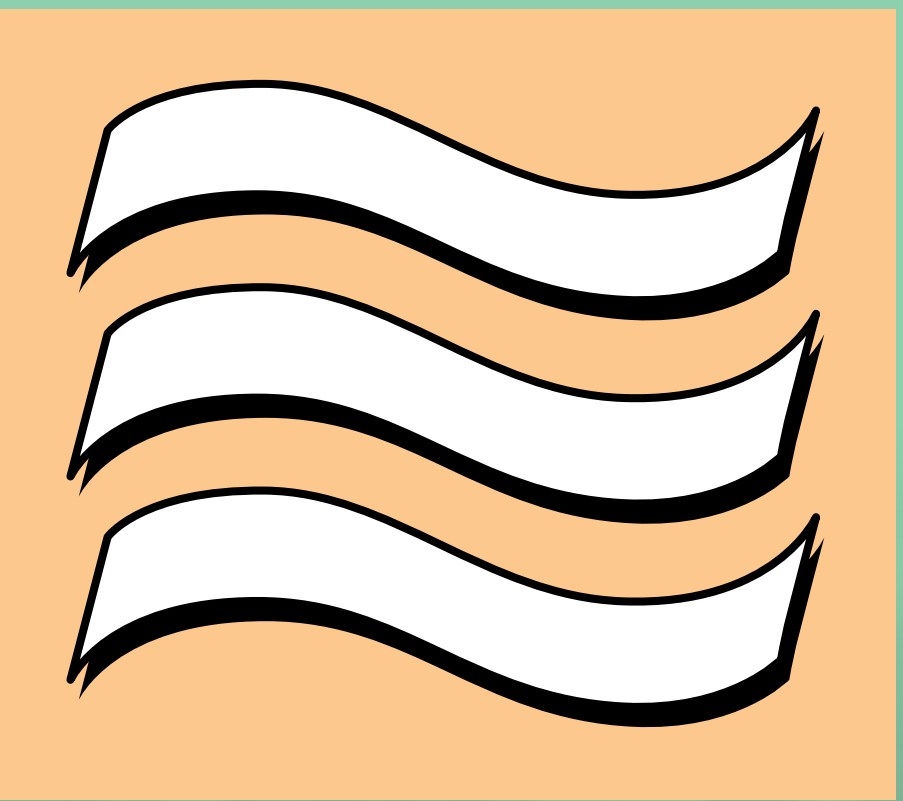
Ob podpisu pobratenja v Kanalu so pripravili tudi tablo z napisom, da je Občina Kanal ob Soči pobratena z Občino Sonnino; fotografija, 2006. (Hrani Jožef Kralj)

Občina Sonnino je pobrateni Občini Kanal ob Soči poklonila občinski grb in ključ mestnih vrat, 2006. (Hrani Občina Kanal ob Soči)

Seznam kratic:
- PANG: Pokrajinski arhiv v Novi Gorici
- SZDG: Stalna zbirka dokumentarnega gradiva
- SZDL: Socialistična zveza delovnega ljudstva

Avtorica razstave: **Aleksandra Pavšič Milost**
Lektoriranje: **Anja Mugerli**
Oblikovanje razstavnih panojev: **Grafikart, Turk & Co., d. n. o.**
Izdelava razstavnih panojev: **Copigraf Faganelj d. o. o.**
Založil: **Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, zanj dr. Tanja Martelanc**
Pripravo razstave je finančno podprlo Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije
Nova Gorica, december 2024

POKRAJINSKI ARHIV V NOVI GORICI
*Trg Edvarda Kardelja 3
5000 Nova Gorica*

